

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE**

**TEZĂ DE DOCTORAT
(REZUMAT)**

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC,
Prof. univ. dr. Mircea Braga**

**DOCTORAND,
Adina Voica (Soroșan) Monea**

**ALBA IULIA
2013**

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE**

UNITĂȚI IMAGINARE ÎN OPERA LUI NICHITA STĂNESCU

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC,
Prof. univ. dr. Mircea Braga**

**DOCTORAND,
Adina Voica (Soroșan) Monea**

**ALBA IULIA
2013**

Cuprins

Introducere.....	3
CAPITOLUL I – IPOSTAZELE TRAVALIULUI CREATOR.....	12
1.1 Preambul.....	12
1.2 Prima ipostază a creației: „A venit îngerul”.....	20
1.3 A doua ipostază a creației: „Știința subtilă”.....	26
1.4 A treia ipostază: „Scrierea cu tine însuși”.....	30
1.5 A patra ipostază: „Noua realitate a realității”.....	35
1.6 A cincea ipostază: „Momentul dublei dezunicizări”.....	39
1.7 Reflectări ale ipostazelor travaliului creator în reveriile elementelor primordiale.....	42
CAPITOLUL II - MANIFESTĂRI ANARHETIPICE.....	45
2.1 Ipостaze onirice.....	45
2.2 Viziunea fractalică.....	54
2.3 Verticalitate ascendentă/ verticalitate descendentă.....	58
2.4 Niveluri de realitate ale ființei poetice.....	65
CAPITOLUL III - UNITĂȚI IMAGINARE ALE PĂMÂNTULUI.....	69
3.1 Recuperarea firescului teluric.....	69
3.2 Trupul.....	76
3.2.1 Ochiul.....	80
3.2.2 Inima.....	84
3.2.3 Strigătul.....	88
3.3 Zăpada.....	91
3.4 Câmpul / câmpia.....	93
3.4.1 Calul.....	95
3.5 Piatra.....	100
3.6 Iarba.....	103
3.7 Copacul.....	105

3.8 Frunza.....	107
CAPITOLUL IV - UNITĂȚI IMAGINARE ALE APEI.....	111
4.1 Recuperarea firescului acvatic.....	111
4.2 Țărnul.....	119
4.3 Componentele acvatice.....	122
4.4 Ploaia.....	124
4.5 Aburul.....	129
CAPITOLUL V - UNITĂȚI IMAGINARE ALE FOCULUI.....	132
5.1 Recuperarea firescului ignic.....	132
5.2 Soarele.....	135
5.3 Lumina.....	139
5.4 Focul interior.....	143
5.5 Flacăra.....	147
5.6 Fumul.....	150
CAPITOLUL VI - UNITĂȚI IMAGINARE ALE AERULUI.....	153
6.1 Recuperarea firescului aerian.....	153
6.2 Aerul neaer.....	159
6.3 Cerul.....	161
6.4 Stelele.....	164
6.5 Norii.....	167
6.6 Vântul.....	170
6.7 Fluturele.....	173
6.8 Aripa.....	175
6.9 Vulturul.....	182
6.9.1 Oul.....	186
CONCLUZII.....	189
BIBLIOGRAFIE.....	193

REZUMAT

CUVINTE CHEIE: Nichita Stănescu, imaginar, psihanaliză, anarhetip, regresii, niveluri de realitate, verticalitate ascendentă, verticalitate descendentă, poetul-pământ, poetul-apă, poetul-foc, poetul-aer

Ne-am propus ca temă de cercetare *Unități imaginare în opera lui Nichita Stănescu*, supunând creația autorului *Necuvintelor* unei investigații la nivel interdisciplinar, apelând în acest sens la un instrumentar cu acoperire în diverse planuri teoretice, mai mult sau mai puțin învecinate, constituite, însă, ca pronunțat operaționale în relație cu literatura. Este cazul psihanalizei (în prelungirea considerațiilor lui Didier Anzieu), al teoriei imaginarii (cu unele ramificații, cum ar fi teoria anarhetipului¹, dar și a centrării pe prezența în poezie a motivelor celor patru elemente constitutive ale materiei – cu originea în filozofia Greciei antice – efectuată de G. Bachelard), al deconstrucției de tip fenomenologic practică, bunăoară, de J. Derrida, al psihocriticii, al teoriei simbolurilor, al teoriei fractalilor ș.a.

Alegerea temei este motivată de încercarea de a lărgi aria interpretativă a imaginarii stănescian. Orice act de construcție parcure o succesiune de etape care constituie travaliul creator al unității în cauză. Sigmund Freud a determinat cele trei forme ale travaliului psihic: al visului, al doliului și al creației. Travaliul presupune schimbare. Visul, doliul și creația reprezintă momente de criză în evoluția individului. Se produce o răvășire interioară, o incertitudine la nivelul edificiului ființei, o regresie spre resursele nefolosite al *bazinului imaginal*², de care artistul se va folosi pentru redimensionarea unui

¹Corin Braga definește *anarhetipul* ca „un mecanism de creație, ca un <<un duct>> epic sau liric ce evită, în desfășurarea operei respective, într-un mod deliberat (chiar dacă nu a fost explicit teoretizat de autor în acest sens), asociațiile și conexiunile, succesiunile de imagini, de scene, de situații ce duc la constituirea unui sens global al textului” (*Concepte și metode în cercetarea imaginarii:dezbaterile Phantasma*, Iași, Polirom, 2007, p. 21-22).

²Termenul „imaginal” este propus de Henry Corbin, desemnând o formă de imaginație meta-psihologică, o prezentare sensibilă a unei lumi inteligibile.

nou echilibru. Procesul de reconstrucție a ființei creatoare urmărește conturarea unui spațiu germinativ al mentalului celui aflat în căutarea subteranelor sinelui. Didier Anzieu identifică cele cinci faze pe care le parcurge artistul în timpul travaliului de creație: „...resimțirea unei puternice stări de surprindere; conștientizarea unui reprezentant psihic inconștient; ridicarea lui la rangul de cod organizator al operei și alegerea unui material capabil să doteze acest cod cu un corp; compunerea operei în detaliu; producerea ei în afară”³. Urmărind diagrama psihanalistului francez am încercat să identificăm manifestarea celor cinci faze specifice travaliului creator în opera lui Nichita Stănescu.

Vom apela la teoriile imaginarului în încercarea de a surprinde actul regresiv al eului creator în imaginarul material, urmărind studiile lui Gaston Bachelard despre imaginația materiei. Imaginarul „este mai aproape de percepțiile care ne afectează decât de concepțiile care inhibă sfera afectivă”⁴, poziționându-se „de partea a ceea ce vom numi holisticul (întregul) și nu de partea a ceea ce numim atomisticul (elementul)”⁵. Jean – Jacques Wunenburger distinge între două accepțiuni ale imaginarului: unul static, „o țesătură de imagini pasive și mai ales neutre”, și altul care „care comportă un fel de principiu de autoorganizare, de auto-poietică, ceea ce permite deschiderea permanentă a imaginarului înspre inovație, transformări și recreări”⁶. În analiza imaginarului stănescian vom lucra cu cea de-a doua semnificație a termenului, deoarece creația sa se sustrage oricăror limite și are capacitatea de regenerare continuă. În aceeași idee vom utiliza și simbologia, descoperind pe lângă valențele simbolice, deja consacrate, ale unor unități, altele noi, specifice imaginarului stănescian.

³Didier Anzieu, *Psihanaliza travaliului creator*, Traducere din limba franceză și prefață de Bogdan Ghiu, București, Editura Trei, 2004, p. 111.

⁴ Jean – Jacques Wunenburger, *Imaginarul*. Traducere de Dorin Ciontescu – Samfireag, Ediție îngrijită de Ionel Bușe, Cluj – Napoca, Dacia, 2009, p. 13.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*, pp. 14-15.

Semiotica promovată de Ferdinand de Saussure, Charles Sanders Peirce și Umberto Eco urmărește studiul semnelor, modul în care funcționează comunicarea dintre cod și mesaj. În această idee, vom aborda în viziune personală sistemul de semne din opera stănesciană, pentru că fiecare interpretant își transpune propria viziune asupra textului, fapt ce ne va oferi posibilitatea de a construi un sistem de semne inovator. Vom folosi deconstrucția lui Jacques Derrida pentru a face o analiză a unităților componente ale imaginarului stănescian, a fragmentărilor, a deplasărilor de sens.

Regresia telurică proiectează un imaginar al formelor capabile să se regenereze urmând circuitul firesc al naturii, modelându-se într-un timp lent, asemenea tuturor manifestărilor de la nivel cosmic. Reveriiile poetului legate de formele pământene aduc în atenția cititorului povara desprinderii de materialitate și oferă posibilitatea eliberării sub diverse forme datorită faptului că, în stadiul primordial, materia era ușor modelabilă.

Regresia ignică configurează un imaginar al formelor capabile de mistuire, combustie, iluzie, lumină, dar și scrum datorită efectului distructiv. Ipostaziat în formele ignice, poetul recuperează procesul travaliului creator mai mult ca în orice altă regresie materială, deoarece focul declanșează emoția și arderea interioară, mistuie ființa în momentele de criză ale existenței.

Sub dominația reveriiilor acvaticice, creatorul liric receptează mișcările ondulatorii, libertatea de manifestare atât la nivel teluric, cât și la nivel aerian. Marea imensitate de ape, întinsă pe suprafața pământului conferă posibilitatea dezvoltării unui imaginar neașteptat, bogat în imagini translucide, în reflectări de oglizi unduitoare.

Regresiile în formele aeriene sunt favorizante zborului, eliberării, luminii, vibrațiilor interplanetare. Ființa poetică are sentimentul ușurării, se despovărează, devine vibrantă, generatoare de noi emoții creatoare.

Actualitatea temei de cercetare constă în aplicarea metodei psihanalitice a surprinderii fazelor de creație în cazul poetului Nichita Stănescu, în deconstrucția imaginarului poetic stănescian pentru a identifica fenomenul pulverizării ființei creatoare în unitățile imaginare specifice elementelor primordiale: pământ, apă, foc, aer, în identificarea unor noi valențe ale simbolurilor deja confirmate cu o anumită semnificație, în proiectarea unei viziuni interdisciplinare asupra poeziei stănesciene.

Intenția noastră, în prima etapă, este de a descoperi și identifica cele cinci faze ale travaliului creator în cazul lui Nichita Stănescu, mai ales că starea de creație a poetului este una naturală, firească, în cadrul literaturii române. Creatorul trebuie să aibă în el însuși

acea predispoziție de a rămâne într-un anumit stadiu de creație atâta timp cât acesta este productiv și de a-l depăși atunci când simte necesitatea evoluției, a zborului spre dimensiuni superioare. El trebuie să se simtă liber între diferitele faze ale nașterii operei, să se miște cu lejeritate printre multiplele paliere ideatice, să-și depășească stările de inhibiție raportate la relația eu–lume. În declanșarea actului creator se disting mai multe etape, se conturează un proces de inițiere al ființei, dincolo de orice aspect pragmatic. Fenomenul se produce în forul interior al creatorului și presupune modificări spirituale.

În cea de-a doua etapă, intenționăm să delimităm un proces anarhetipic, pentru a identifica unitățile imaginare în care se conturează regresiiile poetului, vizând cele patru elemente primodiale: pământul, apa, focul, aerul. Nichita Stănescu participă la actul scrierii ca la o manifestare firească a naturii în compoziția umanului, se desfășoară pe cele mai surprinzătoare niveluri de percepție și de realitate,⁷ reușind să îmbogățească și să se îmbogățească cu fiecare dimensiune nou descoperită. Creatorul trăiește fenomenele de *politropie*⁸ și de *policronie*⁹ pentru a se insera în fragmente izolate ale spațiului și timpului, recondiționând astfel travaliul creator.

Cristian Moraru explică faptul că orice pulverizare a ființei poetice în adâncimile materiei are ca scop extragerea esenței: „Expansiunea eului în cosmos înseamnă, pe lângă subordonarea universului, și preluarea tuturor funcțiilor acestuia, fenomenele naturii aflându-și așadar o sursă individualizată, devenind conjugabile și raportabile la persoana poetică, singură, izolată de restul lumii, suportând doar compania lui <<Nimeni>>”¹⁰.

În delirul creator poetul săvârșește un act de reîntoarcere la formele prime ale materiei. Prin manifestările regresive, captează energiile creatoare ale celor patru elemente primordiale. Redescoperind în formele originare condiția creatoare, poetul își construiește o rețea imaginară prin intermediul stărilor pure. Este o ipostază din care ființa poetică nu

⁷ cf. Basarab Nicolescu, *Transdisciplinaritatea. Manifest.* Traducere din limba franceză de Horia Mihail Vasilescu, Iași, Editura Junimea, 2007, pp. 27-28.

⁸ Gabriel Liiceanu, *Încercare în politropia omului și a culturii*, București, Editura Cartea Românească, 1981, p. 5-7.

⁹ Cornelius Castoridis, *L'institution imaginaire de la société*, Paris, Seuil, 1975, apud, Corin Braga, *De la arhetip la anarhetip*, Iași, Editura Polirom, 2006., p. 247.

¹⁰ Cristian Moraru, *Ceremonia textului. Poeți români din secolul XX*, Editura Eminescu, București, 1985, p. 220.

mai vrea să iasă, dorindu-și să trăiască acea continuă stare creatoare: „Cînd se imaginează restituit fenomenului originar absolut, reintegrat în prototip, sub aripa divină, ar vrea să rămînă acolo, renunțînd la încarnare”¹¹.

Eul poetic trăiește reveria formelor primordiale și plonjează în micile fragmente ale acestora pentru a trăi un proces osmotic cu materialul din care este construit cosmicul; practic avem o interacțiune între *infinitul mic* și *infinitul mare*: „Avînd intuiția unității esențiale a materiei (și a nemateriei), revelația identității tuturor individuațiilor ce populează cosmosul [...] conștiința se confruntă, înăuntrul <<sinelui>> poetic, cu simțămîntul diviziunii, al fragmentului”¹².

Selecția textelor s-a realizat din volumele poetului menționate în bibliografie, urmărind prezența mărturiilor poetului sau ale cunoscuților în legătură cu fazele de creație și ale manifestării celor patru elemente primordiale în imaginarul său poetic. În citarea textelor din opera poetului și a teoreticienilor literari am ales să respect normele de scriere utilizate de autori (am păstrat „î” în interiorul cuvintelor), fără să fac modificările după normele gramaticii actuale, în scopul sporirii autenticității materialului.

Caracterul științific al tezei este conferit de bibliografia aferentă temei. Pe de o parte, istorii literare, studii, eseuri, cronici, enciclopedii, dicționare de autori, de opere literare, de simboluri. Pe de altă parte, teze de doctorat despre imaginar, articole și interviuri acordate de Nichita Stănescu, publicate în reviste sau în volum. De asemenea, sunt utilizate studii de critică, estetică, teorie literară, fie românești, fie străine, în interpretarea textului literar.

Caracterul inovator al tezei se reflectă în: analiza textelor stănesciene, cu caracter personal, din punctul de vedere al psihanalizei lui Sigmund Freud și Didier Anzieu, deconstrucția lui Jacques Derrida în abordarea comparatistă a mai multor texte poetice stănesciene, urmărind analiza imaginarului material a lui Gaston Bachelard, psihocritica lui Charles Mauron, anarhetipologia lui Corin Braga, nivelurile de realitate ale lui Basarab Nicolescu, descoperirea unor noi valențe simbolice și semiotice în opera stănesciană.

Lucrarea conține **6 capitole**, o introducere și concluziile. **Capitolul I, *Ipostazele travaliului creator***, surprinde trecerea prin diferitele stări ale procesului de creație artistică. Identificăm condițiile în care se declanșează emoția creatoare la Nichita Stănescu, marcăm momentele în care are loc conștientizarea asumării responsabilității asupra propriei creații, modul în care au fost depășite stările de incertitudine, de inhibiție ale

¹¹ Dumitru Micu, *Limbaje moderne în poezia românească de azi*, București, Editura Minerva, 1986, p. 99.

¹² *Ibidem*, pp. 98-99.

poetului. Descoperim felul în care se materializează actul de creație și se compune propriu-zis opera, precum și impactul operei în afară, felul în care cititorul o receptează. În actul creației, artistul se raportează la un public interior, se adresează în tăcere unei ființe ideale pe care încearcă s-o convingă de propria valoare. „A concepe o operă înseamnă a-i spune acestei ființe ideale interiorizate: <<fii sincer și recunoaște, ai fost nedrept în ceea ce mă privește, recunoaște-mi dorințele și capacitățile, confirmă-mi ceea ce eu simt că sunt cu adevărat>>”¹³. Condiția esențială a travaliului creator o reprezintă capacitatea eului de a se face iubit de Supraeu sau măcar de unul dintre personajele interiorizate care-l alcătuiesc. Fără iubire suficientă din partea Supraeului omul nu poate deveni creator și fără realizarea unei opere căreia să i se recunoască valoarea creatorul nu poate forța dragostea Supraeului.

Capitolul II, *Manifestări anarhetipice*, constituie o receptarea a ipostazelor anarhetipice reflectate în imaginarul poetic al lui Nichita Stănescu. Poetul se supune unui proces *anarhetipic*, nu pentru a se recrea, ci pentru a se simți firesc, în evoluția sa: „Fragmentele, meteoriiții, asteroizii, rămășițele de scene, imagini, simboluri, miteme, alcătuiesc un nor figurativ care ne copleșește prin el însuși, nu în virtutea astrului arhetipal inițial din care provin, ci ca nebuloasă remanentă, care ne bombardează imaginația și ne distruge convențiile de percepție”¹⁴.

Poezia lui Nichita Stănescu nu mai este un mijlocitor al lumii și al esențelor ei, ea: „... este o lume, care se proiectează și se guvernează singură, după legile inventate *ad-hoc*. Poezia, în detaliile și în întregul ei, nu mai exprimă nimic ci se exprimă prin <<simpla>> imprimare pe coala de hârtie și pe retina cititorului uimit”¹⁵.

Ființa poetică renunță la unitatea existenței într-un timp concret, se refugiază din propriul trecut pentru a putea redescoperi sensul existenței în fragmente rupte de viață. Are astfel o imagine holomorfică asupra condiției individului creator. Acesta trebuie să se rupă de tot ceea ce-i împovărează existența și să se proiecteze în actul creator într-o stare ingenuă, astfel că fiecare parte a eului său să se poată manifesta ca o unitate distinctă.

¹³ Didier Anzieu, *op.cit.*, p. 138.

¹⁴ Corin Braga (coord), *Concepte și metode în cercetarea imaginarului:dezbaterele Phantasma*, Iași, Polirom, 2007, p. 21.

¹⁵ Daniel Cristea-Enache, *Lyrice Magna. Eseu despre poezia lui Nichita Stănescu*, București, Editura Curtea veche, 2010, p. 123.

Capitolul III, *Unități imaginare ale pământului*, conține imaginarul construit în jurul pământului, fiind determinat de straturile dense, brute ce-l compun, având ca sursă natura și transformările ei. Cel care lucrează cu reveriile pământului aprofundează ipostazele materiei și depune o muncă asiduă pentru a proiecta un univers compensator, dincolo de o realitate vizibilă cu ochiul fizic.

Este cu atât mai dificil travaliul creator, cu cât materialul de lucru are deja o formă, dar efectul este profund și atinge cele mai sensibile niveluri ale sinelui. Nichita Stănescu recuperează prin reveriile pământului, acele engrame ale ființei primordiale creatoare. Orice element component al planului terestru are un circuit natural, firesc, după fiecare consumare a existenței dovedește capacitatea de a se regenera.

Mircea Eliade explică binomul *homo-humus* configurând potențialul uman extras din sevele pământului: „...omul a putut fi viu pentru că venea din pământ, pentru că s-a născut din – și se întoarce în – Terra Mater”¹⁶. Pământul este purtător al rodului, regenerează continuu, este la începutul și la finalul oricărei vieți, este creatorul formelor vii.

Capitolul IV se numește *Unități imaginare ale apei*. Prin regresiiile acvatice, poetul recuperează transparența, fluiditatea, limpezimea, puritatea, capacitatea de a transgresa limitele impuse de celelalte elementele componente ale imaginarului material, forța regenerării: „...apa este stăpîna limbajului fluid, a limbajului fără contraste, a limbajului continuu, continuat, a limbajului care mlădiează ritmul și conferă o materie uniformă unor ritmuri diferite”¹⁷.

Mircea Eliade identifică rolul esențial al ipostazelor acvatice: „...apele simbolizează substanța primordială din care toate formele se nasc și în care toate se reîntorc, prin regresiiune sau prin cataclism”¹⁸. Apele conțin germenii vieții și ai creației de orice natură. Ele limpezesc spațiul imaginar al manifestării actului creator și proiectează embrionii unei noi creații.

Capitolul V, *Unități imaginare ale focului*, studiază focul, care se manifestă printr-o *verticalitate ascendentă* urcând din dimensiunile terestre (focul obișnuit), spre spațiile

¹⁶ Mircea Eliade, *Tratat de istorie a religiilor*. Traducere de Mariana Noica, București, Editura Humanitas, 1992, p. 281.

¹⁷ Gaston Bachelard, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*. Traducere de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1995, p. 209.

¹⁸ Mircea Eliade, *op.cit.*, p. 183.

intermediare și apoi urmează o *verticalitate descendentă* dinspre celest (soarele, fulgerul) spre teluric. Focul poate fi purificator, regenerator sau distructiv.

Purificarea prin foc se realizează datorită arderii care consumă materia, eliberează trupul de efectele negative oferind astfel posibilitatea manifestării unui act de iluminare: „Pur și foc sînt în sanscrită același cuvînt. Acestui foc spiritualizant i se adaugă riturile de incinerare soarele, focurile de elevație și de sublimare, orice foc care transmite o intenție de purificare și de lumină. [...] Se înțelege deci că focul este cea mai bună imagine a lui Dumnezeu, cea mai puțin imperfectă dintre reprezentările sale”¹⁹.

Pentru Gaston Bachelard focul reprezintă o unitate complexă datorită valențelor sale contradictorii: „... focul poate fi valorizat într-un dublu sens: de bine și de rău. El trezește frica și respectul, dragostea și ura. Contradicțiile focului intim sau socializat sînt imense”²⁰.

Focul poate fi asociat cuvîntului care este generator a unor universuri noi: „În Biblie deopotrivă focul e legat de cuvîntul lui Dumnezeu și de cel al profetului ale cărui buze sînt <<purificate>> cu un tăciune aprins”²¹.

Capitolul VI se numește ***Unități imaginare ale aerului***. Întreg universul este definit din punctul de vedere al aerului, deoarece acesta oferă posibilitatea eliberării, a libertății, a stării de cunoaștere deplină.

Pentru Nichita Stănescu întruparea în formele de aer constituie suprema stare de grație pentru că ființa creatoare depășește oricare dintre stadiile închistării în formele de pământ, de apă și de foc, reușind să se desprindă de limită și să se propulseze printr-o *verticalitate ascendentă*: „Fiecare poet ne este deci dator cu o *invitație la călătorie*. Prin această invitație, noi primim, în ființa noastră intimă, un blînd imbold, imboldul care nu zguduie, care pune în mișcare reveria salutară, reveria cu adevărat dinamică. [...] Un poem frumos este un opium sau un alcool. E un tonic pentru nervi. El trebuie să producă în noi o inducție dinamică. [...] Poetul focului, cel al apei și al pămîntului nu transmit aceeași

¹⁹Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, volumul 2, București, Editura Artemis, 1995, pp. 65-66.

²⁰Romul Munteanu, *Prefață la Gaston Bachelard, Psihanaliza focului*, București, Editura Univers, 1989, p. XVI.

²¹ Gilbert Durand, *Structurile antropologice ale imaginarului. Introducere în arhetipologia generală*. Traducere de Marcel Aderca, Prefață și postfață de Radu Toma, București, Editura Univers, 1977, p. 218.

inspirație ca poetul aerului”²² . Fiecare dintre formele de aer confirmă ușurința deplasării între diferitele faze ale existenței ceea ce facilitează construirea unei stări superioare a eului poetic. În stadiul pulverizării în aceste forme aeriene creatorul atinge nivelul culminant al travaliului creator deoarece acum atât opera cât și autorul ei se eliberează, se desprinde de concret și se oferă, cu întreaga arhitectură interioară, lumii și universului infinit.

Stadiile aeriene ale ființării au efecte cathartice asupra poetului și totodată asupra celor care receptează stările sale creatoare. Prin procesul de regresie în ipostazele primordiale ale aerului ființa poetică participă la însuși actul creator spiritual, deoarece *inspirația* a fost cea care a insuflat nașterea vieții.

CONCLUZII

Pe parcursul studiului am apelat la deconstrucție pentru a justifica recuperarea stărilor primordiale specifice celor patru elemente, am conturat fenomenul anarhetipic pentru a reconstrui stările haotice, originare în care fiecare unitate era înzestrată cu sens, am utilizat stările alterate de conștiință pentru a configura metamorfozele poetului.

În primul capitol, *Ipostazele travaliului creator* am identificat în opera stănesciană cele cinci faze ale travaliului creator (unde am descoperit că starea de creație este una de *nefiresc existențial*), de la declanșarea emoției creatoare (proces care are loc în timpul nopții) la conștientizarea actului de creație (având loc eliberarea de singurătate și nevoia unei susțineri din partea unor prieteni), materializarea lui (poetul apelând aici la hemografie) și compunerea propriu-zisă (prin „limba poezescă” și „necuvinte”) până la producerea ei în afară pentru a putea fi receptată de către public (diagrama în U: respingerea operei -apropierea de ea -nevoia de operă).

În cel de-al doilea capitol, *Manifestări anarhetipice* am identificat acele stări în care ființa s-a pulverizat într-o infinitate de sensuri și am descoperit ca spații prolifiche universurile onirice în care poetul devine *captiv*, căzând în delir și renunțând la sine,

²² Gaston Bachelard, *Introducere la Aerul și visele. Eseu despre imaginația mișcării*. Traducere de Irina Mavrodin, București, Editura Unievers, 1999, pp. 7-8.

structurile fractalice prin care microuniversul se recunoaște în macrounivers, la Nichita Stănescu ductul de comunicare reprezentându-l *tâmpla* și multiplele niveluri de realitate pe care se poate manifesta ființa. Am apelat la psihologia abisalității a lui Stanislav Grof pentru a justifica *verticalitatea descendentă* pe care se clădește o parte din imaginarul stănescian atunci când își conturează regresii la nivelul pământului sau apei; la psihologia înălțimilor a lui Ken Wilber pentru a explica *verticalitatea ascendentă* spre care tinde poetul când trăiește acte regresive la nivelul focului sau aerului. În ideea conturării destinului poetului, care a tins continuu spre autodepășire, am introdus conceptul de *metamotivație* utilizat de Abraham Maslow. Nichita Stănescu a ajuns la o împlinirea sinelui, dincolo de limitele contingentului.

În cel de-al treilea capitol, *Unități imaginare ale pământului* am urmărit utilizând metodele de deconstrucție, să recuperăm firescul manifestat în unitățile imaginare ale pământului. *Poetul-pământ* reprezintă o ipostază prin care se perindă trupurile metamorfozate ale ființei creatoare. Am introdus aici conceptul de *ingurgitație telurică*, fenomen prin care se produce identificarea dintre ființă și pământ. O primă unitate a reprezentat-o *Trupul* ca element construit din lutul cosmogonic, pe care l-am identificat ca fiind organ de simț al pământului și purtătorul energiilor cosmice. În imaginarul stănescian apar *trupurile aerate*, datorită unui proces de *metamorfozare verticală*, dar trupul se supune și unei *metamorfozări orizontale* datorită căreia transgresează regnurile și speciile. *Trupului* i-am asociat trei subunități: *Ochiul*, *Inima și Strigătul* ca forme prin intermediul cărora se poate îmbogăți ființa cu energia primordială. *Poetul-ochi* accede spre cunoașterea exterioară prin dezvoltarea văzului, dar și spre cunoașterea interioară când văzul își anulează funcțiile și intervine orbirea ce facilitează dezvoltarea unei psihologii a abisalității. *Poetul-inimă* se proiectează ca o sursă a vieții atâta timp cât ființa este captivă în trup, devine depozitarul energiilor din stările regresive. Am introdus sintagma *inima-planetă*, pentru a configura reflectarea macrosmosului în microcosmos. *Poetul-strigăt* conturează ideea că universul de tulbură doar atunci când o ființă nu mai poate rămâne captivă în trupul de lut. *Poetul-strigăt* este o mărturie a stihialului și elementarului, declanșând trăiri dionisiace.

Alte unități surprinse au fost *Zăpada*, aici prin ipostaza de *poet-zăpadă*, configurându-se înfrigurarea prevestitoare a morții, *Câmpia / câmpul*, ipostaza *poetului - câmp* redând toposul mortificat, dar și pe cel vital, având ca subunitate adiacentă *Calul*, în ipostaza cabalină poetul fiind investit cu funcții psihopompe. *Poetul-piatră* receptează timpul abisal, trecerea lentă având capacitatea de *autogenie*. *Poetul-iarbă* indică faptul că

viscerele telurice se supun transformărilor pentru a urca spre lumină. Poetul își proiectează alteritățile în *morfismul ierbii* pentru a se îmbogăți din profunzimea structurilor htoniene. *Poetul-copac* este o axă centrală, liant între *miezul pământului* și *miezul cerului*. *Poetul-frunză* simbolizează fragilitatea, efemeritatea, dar și forța regenerării.

Cel de-al patrulea capitol, ***Unități imaginare ale apei***, a urmărit recuperarea firescului manifestat la nivel acvatic prin intermediul *Țărmlui*, ca spațiu intermediar între pământ și apă, a *Componentelor acvatice*, a *Ploii* și a *Aburului*, care facilitează trecerea înspre imaginarul focului. *Poetul-apă* recuperează prin regresie transparența, fluiditatea, limpezimea, puritatea, dobândind capacitatea de a transgresa limitele impuse de materie. *Poetul-țarm* se situează la limita dintre teluric și acvatic, metamorfozându-se continuu. *Trupul de lut* este înlocuit cu *trupul de apă* pentru ca formele fluide să germineze imaginarul poetic. Poetul este supus unei *hilogenii*, corpul fiind alcătuit din elemente acvatice, care configurează un imaginar al formelor vibrante. *Poetul-ploaie* configurează simbolistica fertilizării, dar și pe cea distructivă. Starea *aburindă* este similară stării creatoare, fiindcă presupune combustia interioară, care generează explozia creatoare.

Capitolul al cincilea, ***Unități imaginare ale focului*** a urmărit recuperarea firescului ignic prin intermediul următoarelor elemente: *Soarele*, *Lumina*, *Focul interior*, *Flacăra* și *Fumul*, componente prin intermediul cărora eul creator a reușit să-și declanșeze combustia interioară premergătoare travaliului creator. *Poetul-foc* trăiește eliberarea de sub povara materiei atingând iluminarea, este părtruns de fiorii creatori manifestați prin ardere, trăind o regenerare continuă. *Poetul-soare* promovează trăirea extatică, conturând simbolul *soarelui interior* ca o reflectare a macrosmosului în microcosmos. *Poetul-lumină* reprezintă stadiul superior din procesul metamorfozelor ființei. Este ipostaza din care se pătrunde în universurile sensibile ale existenței. *Focul interior* desemnează coexistența stării de creație cu starea de afectivitate. *Cuvintele-flacăra* generează un univers creator al sensurilor profunde, în care ființa rezonază la nivel cosmic doar prin intermediul simțurilor. *Poetul-fum* realizează conexiunea dintre toate elementele cosmosului, făcând trecerea dinspre ignic spre aerian.

Capitolul al șaselea, ***Unități imaginare ale aerului***, a urmărit recuperarea firescului aerian prin intermediul următoarelor elemente: *Aerul neaer*, *Cerul*, *Stelele*, *Norii*, *Vântul*, *Fluturele*, *Aripa*, *Vulturul*, având ca subunitate *Oul* ce conține simbolistica unei continue germinații. *Poetul-aer* plonjează în stadiile superioare ale ființării, descoperind efecte cathartice. *Aerul neaer* blochează simțurile, producând claustrea, poetul fiind nevoit să se elibereze din acest spațiu. *Poetul-cer* trăiește o stare de grație, simțindu-se împlinit. *Poetul-*

stea are capacitatea de a visa și de a se manifesta liber în univers. *Poetul-nor* primește funcțiile primordialității și călătorește în universuri infinite, putând să se joace cu timpul. *Poetul-vânt* trăiește stări discontinue, încercând să recupereze zbuciumul nașterii lumii. *Poetul-fluture* receptează emoția creatoare în forma cea mai sensibilă, el proiectând sacrificiul suprem de la stadiul larvar la cel al elevației desăvârșite. *Poetul cu aripi* poate pătrunde în lumile superioare și să transmită cititorilor frumusețea unui univers la care ei nu pot avea acces. Ipostaza *poetului-vultur* este stadiul suprem al elevației creatoare, este intrarea în eternitate. *Poetul-ou* sugerează ideea regenerării interioare care o reflectă pe cea la nivel cosmic.

Inovația adusă prin abordarea temei de cercetare a constat în proiectarea celor cinci faze de creație din psihanaliza lui Didier Anzieu în actul de creație a lui Nichita Stănescu, în identificarea manifestărilor anarhetice la nivelul oniricului, al fractalilor și al nivelurilor de realitate, precum și în actul de deconstrucție al imaginarului stănescian în scopul identificării reveriilor elementelor primordiale: pământ, apă, foc și aer – din dorința de a contribui la mai buna înțelegere a unui poet care și-a scris opera în modul cel mai firesc, sustrăgându-se oricăror convenții ale gândirii.

BIBLIOGRAFIE

I. OPERA

1. Volume

1. *Sensul iubirii*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1960.
2. *O viziune a sentimentelor*, București, Editura pentru Literatură, 1964 .
3. *Dreptul la timp*, București, Editura Tineretului, 1965.
4. *11 elegii*, București , Editura Tineretului, 1966.
5. *Alfa*, București, Editura Tineretului, 1967.
6. *Oul și sfera*, București, Editura pentru Literatură, 1967.
7. *Roșu vertical*, București, Editura Militară, 1967.
8. *Laus Ptolemaei*, București, Editura Tineretului, 1968.
9. *Necuvintele*, București, Editura Tineretului, 1969.
10. *Un pământ numit România*, București, Editura Militară, 1969.
11. *În dulcele stil clasic*, București, Editura Eminescu, 1970.
12. *Poezii*, București, Editura Albatros, 1970.
13. *Belgradul în cinci prieteni*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1972.
14. *Cartea de recitare*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1972 .
15. *Măreția frigului. Romanul unui sentiment*, Iași, Editura Junimea, 1972.
16. *Clar de inimă, Versuri de dragoste*, Iași, Editura Junimea, 1973.
17. *Starea poeziei*, București, Editura Minerva, 1975.
18. *Epica Magna*, Iași, Editura Junimea, 1978.
19. *Operele imperfecte*, București, Editura Albatros, 1979.
20. *Noduri și semne*, București, Editura Cartea Românească, 1982.
21. *Respirări*, București, Editura Sport-Turism, 1982.
22. *Antimetafizica*, Nichita Stănescu însoțit de Aurelian Titu Dumitrescu, București, Editura Cartea Românească, 1985(prima ediție); București, Editura Alfa, 1998(ediția a doua).
23. *Ordinea cuvintelor. Versuri(1957-1983)*; vol.I-II. Cuvânt înainte de Nichita Stănescu.Prefață, cronologie și ediție îngrijită de Alexandru Condeescu(cu acordul autorului), București, Editura Cartea Românească, 1985.
24. *Poezii. Antologie, postfață și bibliografie* de Cristian Moraru, București, Editura Minerva, 1988.
25. *Fiziologia poeziei*, București, Editura Eminescu, 1990.

26. *Argotice. (Cântece la drumul mare)*. Ediție alcătuită, îngrijită și prefață de Doina Ciurea, București, Editura Românul, 1992.
27. *Tânjiri după firesc*. Cuvânt înainte de Aurel Covaci. Notă asupra ediției de Ioanid Romanescu, Iași, Editura Princeps, 1993.
28. *Cărțile sibiline*. Poezii inedite, o ediție tardivă, prefață și note de Constantin Crișan, București, Editura Grai și suflet - Cultura națională, 1995.
29. *Îngerul cu o carte în mâini*. Antologie, Studiu introductiv și bibliografie de Alex. Ștefănescu, București, Editura Mașina de Scris, 1999.
30. *Opera poetică*. Vol. I-II. Ediție și prefață de Alexandru Condeescu, București, Editura Humanitas, 1999-2000.
31. *Opere*. Vol. I-V. Ediție alcătuită de Mircea Coloșenco. Prefață de Eugen Simion, București, Univers Enciclopedic, 2002.
32. *11 Elegii*, București, Humanitas, 2007.
33. *Invizibilul Soare*, antologie, prefață și notă asupra ediției de Ion Mircea, București, Editura Corint, 2007.
34. *Poeme de dragoste. Fals jurnal intim*. Antologie și prefață de Eugen Simion. Album Nichita Stănescu alcătuit de Mircea Dumitrescu, București, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2008.

2. Articole și interviuri

1. Stănescu, Nichita, *Despre cuvinte și limbaj*, în „Gazeta literară” 13, 23 dec. 1965, nr. 51, p. 2.
2. Stănescu, Nichita, *Despre limbajul artistic*, în „Gazeta literară” 13, nr. 51, 16 dec. 1965, nr. 51, p. 7.
3. Stănescu, Nichita, *Despre structura clasică*, în „Gazeta literară” 13, 2 dec. 1965, nr. 49, p. 11.
4. Stănescu, Nichita, *Despre structura romantică*, în „Gazeta literară” 13, 9 dec. 1965, nr. 50, p. 7.
5. Stănescu, Nichita, *Despre structurile artistice*, în „Gazeta literară” 13, 25 nov. 1965, nr. 48, p. 7.
6. Stănescu, Nichita, *Lirismul și sfera realului*, în „Gazeta literară” 12, nr. 5, 28 ian. 1965, nr. 5, p. 7.
7. Stănescu, Nichita, *Oglinzile carnivore*, în „Viața românească” 18, oct. 1965, nr. 10, p. 158-160.
8. *Poezia tinerei noastre generații: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Boris Buzilă*, în „România liberă” 23, 4 iul. 1965, nr. 6444, p. 2.
9. Stănescu, Nichita, *Răspunderea poetului față de sine și de lume* în „Contemporanul”, 1 oct. 1965, nr. 40, p. 12.
10. Stănescu, Nichita, *Al meu suflet, Psyche*, în „Gazeta literară” 13, 3 feb. 1966, nr. 5, p. 7.
11. Stănescu, Nichita, *Necesitatea experimentului*, în „Gazeta literară” 13, 28 iul. 1966, nr. 30, p. 3.
12. Stănescu, Nichita, *Uite ce albastru tragic!*, în „Contemporanul”, 3 iun. 1966, nr. 22, p. 2.
13. Stănescu, Nichita, *Zeu printre blocuri*, în „Gazeta literară” 13, 9 ian. 1966, nr. 23, p. 2.
14. Stănescu, Nichita, *Accesibilitatea poeziei moderne*, în „România liberă” 25, nr. 7118, 8 sep. 1967, nr. 7118, p. 2.
15. Stănescu, Nichita, *A doua oară*, în „Luceafărul” 10, 9 sep. 1967, nr. 36, p. 5.

16. *Carnet de lucru*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; interviu de Smaranda Jelescu, în „Scînteia tineretului” 33, 19 mar. 1967, nr. 5546, p. 2.
17. Stănescu, Nichita, *Necesitatea etalonului*, în „Gazeta literară” 14, nr. 20, 18 mai 1967, nr. 20, p. 3.
18. Stănescu, Nichita, *Poezii despre ei înșiși și despre poezie. Ciudatul rîs al rațiunii estetice*, în „Gazeta literară” 14, 16 mar. 1967, nr. 11, p. 7.
19. Stănescu, Nichita, *Pricina și sensul literaturii*, în „Luceafărul” 10, nr. 25, 24 ian. 1967, nr. 25, p. 1, 7.
20. *Avem nevoie de cititori talentați*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Dumitru Dinulescu, în „Scînteia tineretului” 24, nr. 6033, 12 oct. 1968, nr. 6033, p. 3.
21. Stănescu, Nichita, *Bătrîna artă a scrisului*, în „Luceafărul” 11, nr. 41, 12 oct. 1968, nr. 41, p. 1.
22. Stănescu, Nichita, *Construcția volumelor de poezie*, în „Gazeta literară” 15, 25 iul. 1968, nr. 30, p. 3.
23. *De vorbă cu Nichita Stănescu* : [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Reporter, în „Cronica” 3, 30 mar. 1968, nr. 13, p. 10.
24. Stănescu, Nichita, *Despre starea literaturii tinerilor consemnată subiectiv de un tânăr*: [Strigătul homeric], în „Luceafărul” 11, nr. 27, 6 iul. 1968, nr. 27, p. 7.
25. Stănescu, Nichita, *Fiziologia poeziei sau despre durere*, în „Gazeta literară” 15, 4 apr. 1968, nr. 14, p. 3; 15, 18 apr. 1968, nr. 16, p. 3.
26. Stănescu, Nichita, *Metaforă pentru noul an*: [Contemplarea omului din afara lui], în „Gazeta literară” 15, 4 ian. 1968, nr. 1, p. 1.
27. Stănescu, Nichita, *Pentru “sunt”*, în „Luceafărul” 11, 12 oct. 1968, nr. 41, p. 1.
28. Stănescu, Nichita, *Responsabilitatea scriitorului. Pentru cine scriu? Pentru ce scriu? Scriitorul între prezent și viitor*, în „Scînteia tineretului” 24, 27 iul. 1968, nr. 5966, p. 2.
29. Stănescu, Nichita, *Revelația asupra existenței umane*, în „Scînteia” 37, 23 mai 1968, nr. 7711, p. 3.
30. Stănescu, Nichita, *Asta este! (O sută cincizeci și șase bătăi pe minut)*, în „Luceafărul” 12, 26 iul. 1969, nr. 30, p. 8.
31. *Ce ne-am face dacă ar fi să ne trăim opera?*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Adrian Păunescu, în „România literară” 2, mai 1969, nr. 22, p. 6, 7.
32. Stănescu, Nichita, *Logica ideilor vagi*, în „Luceafărul” 12, 24 mai 1969, nr. 21, p. 3, 7.

33. Stănescu, Nichita, *O fostă idee*, în „Luceafărul” 12, 9 aug. 1969, nr. 32, p. 8.
34. Stănescu, Nichita, *Orfeu sau scurt tratat de geometrie a cuvintelor: [Eminescu]*, în „Luceafărul” 12, 14 iun. 1969, nr. 24, p. 2.
35. Stănescu, Nichita, *Peste tot, oamenii*, în „Luceafărul” 12, 19 iul. 1969, nr. 29, p. 8.
36. *Secretul poeziei: [Moartea căprioarei]: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Florin Mugur*, în „Scînteia tineretului” 25, 2 apr. 1969, nr. 6181, p. 1, 4.
37. Stănescu, Nichita, *Spunem “dor” și atît*, în „Luceafărul” 12, nr. 23, 7 ian. 1969, nr. 23, p. 3.
38. Stănescu, Nichita, *Un dialog între poezie și realitate*, în „Scînteia” 38, 1 apr. 1969, nr. 8022, p. 4.
39. Stănescu, Nichita, *Un om ca o inimă*, în „Luceafărul” 12, 17 mai 1969, nr. 20, p. 3.
40. Stănescu, Nichita, *Un mehir de aer*, în „Luceafărul” 12, 30 aug. 1969, nr. 35, p. 6.
41. Stănescu, Nichita, *Adnotări pe marginea ideii de posesiune*, în „România literară” 3, 26 nov. 1970, nr. 48, p. 9.
42. Stănescu, Nichita, *Cuvintele și necuvintele în poezie*, în „Cronica” 5, 5 dec. 1970, nr. 49, p. 3.
43. Stănescu, Nichita, *Despre corpul alergic al ideilor*, în „România literară” 3, 3 dec. 1970, nr. 49, p. 3.
44. Stănescu, Nichita, *Temporara suprimare a absurdului*, în „România literară”, nr. 50, 10 dec. 1970, nr. 50, p. 9.
45. Stănescu, Nichita, *Nevoia de artă*, în „România literară” 4, 28 oct. 1971, nr. 44, p. 8.
46. Stănescu, Nichita, *Rîs și surîs*, în „Argeș” 6, dec. 1971, nr. 12, p. 4.
47. Stănescu, Nichita, *Aventura de a scrie o carte*, în „Argeș” 7, feb. 1972, nr. 2, p. 20.
48. Stănescu, Nichita, *Ideea de destin*, în „Luceafărul” 15, 10 iun. 1972, nr. 24, p. 3.
49. Stănescu, Nichita, *Marea supraviețuire*, în „Luceafărul” 15, iul. 1972, nr. 26, p. 3.
50. Stănescu, Nichita, *Puterea artei*, în „Luceafărul” 15, nr. 14, 1 apr. 1972, nr. 14, p. 1.
51. Stănescu, Nichita, *Realul social și realul estetic*, în „România literară” 5, 24 feb. 1972, nr. 9, p. 5.
52. Stănescu, Nichita, *Rolul literaturii*, în „România literară” 5, 17 feb. 1972, nr. 8, p. 1.
53. Stănescu, Nichita, *Absurdul ca sublim ratat*, în „România literară” 6, 22 feb. 1973, nr. 8, p. 7.

54. Stănescu, Nichita, *Această miraculoasă surzenie*, în „România literară” 6, 5 iul. 1973, nr. 87, p. 7.
55. Stănescu, Nichita, *Copernic sau reintegrarea în Cosmos*, în „România literară” 6, 15 nov. 1973, nr. 46, p. 19.
56. Stănescu, Nichita, *Curiozitatea și instinctul*, în „România literară” 6, 28 ian. 1973, nr. 26, p. 8.
57. Stănescu, Nichita, *Cuvîntul*, în „Săptămîna” 23 mar. 1973, p. 4.
58. Stănescu, Nichita, *Durerea ca formă a erorii*, în „România literară” 6, 13 dec. 1973, nr. 50, p. 5.
59. Stănescu, Nichita, *Hemografia*, în „România literară” 6, 19 apr. 1973, nr. 16, p. 13.
60. Stănescu, Nichita, *Înavușirea lucrurilor*, în „România literară” 6, 13 sep. 1973, nr. 37, p. 7.
61. Stănescu, Nichita, *Lacrima lucrurilor*, în „România literară” 6, 8 mar. 1973, nr. 10, p. 7.
62. Stănescu, Nichita, *Mitul ca exaltare a întâmplării*, în „România literară” 6, 6 sep. 1973, nr. 36, p. 13.
63. *Poezia în structura și esența ei, este profund a tuturor* : [interviu] / cu Nichita Stănescu realizat de Anca Bărbulescu, în „Munca” 29, 4 mai 1973, nr. 7818, p. 2.
64. *Să fim cum suntem, dacă vrem să mai fim*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Mihai Sin, în „Vatra” 3, 20 apr. 1973, nr. 4, p. 12-13.
65. Stănescu, Nichita, *Timpul ca distanță*, în „România literară” 6, 15 mar. 1973, nr. 11, p. 4.
66. Stănescu, Nichita, *Timpul ca lumină*, în „România literară” 6, 24 mai 1973, nr. 21, p. 5.
67. Stănescu, Nichita, *Visul ca viață*, în „România literară” 6, 30 aug. 1973, nr. 35, p. 7.
68. Stănescu, Nichita, *Despre originea curcubeului*, în „Almanah literar” 1975, p. 65.
69. Stănescu, Nichita, *Statornicie. De loc și de spirit*, în „Informația Bucureștiului” 22, 15 ian. 1975, nr. 6642, p. 5.
70. Stănescu, Nichita, *Valoarea ca somn a loialității*, în „Almanah literar” 1975, p. 67.
71. Stănescu, Nichita, *A ara arare, a gândi gândire*, în „Luceafărul” 20, 16 iul. 1977, nr. 27, p. 1.
72. Stănescu, Nichita, *Acel ceva dintre aripă și aer*, în „Luceafărul” 20, 6 aug. 1977, nr. 32, p. 1.

73. Stănescu, Nichita, *Adunarea prin îndepărtare*, în „Convorbiri literare”, feb. 1977, nr. 2, p. 5.
74. Stănescu, Nichita, *Ce noroc să dormi și să nu visezi*, în „Luceafărul” 20, 12 nov. 1977, nr. 46, p. 1.
75. Stănescu, Nichita, *Schimbarea mugetului în cântec*, în „Luceafărul” 20, 22 oct. 1977, nr. 43, p. 1.
76. Stănescu, Nichita, *Scrisoare de aer*, în „Luceafărul” 20, 24 dec. 1977, nr. 54, p. 1, 6.
77. Stănescu, Nichita, *Suav și cult și poet*, în „Luceafărul” 20, 5 nov. 1977, nr. 45, p. 1.
78. Stănescu, Nichita, *Înnodarea orizontului*, în „Luceafărul” 21, 27 mai 1978, nr. 21, p.2.
79. *Omul își prepară singur viitorul*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Viorel Padina, în „Amfiteatru” 13, nr. 3, mar. 1978, nr. 3, p. 8.
80. *Starea de poezie*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de N. Stoicescu , Andrei Lenard, în „Tribuna” 22, 16 mar. 1978, nr. 11, p. 8.
81. Stănescu, Nichita, *Acela, Mit, Leșin*, în „Luceafărul” 22, 7 apr. 1979, nr. 14, p. 3.
82. Stănescu, Nichita, *De tristă dragoste. Războiul*, în „Argeș”, iul. 1979, nr. 7, p. 9
83. *Convorbire cu poetul Nichita Stănescu*: [interviu] / realizat de Constantin Vișan, în „Orizont” 31, 21 feb. 1980, nr. 8, p. 1, 4.
84. *Cu Nichita Stănescu despre “Epica magna”*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Constantin Vișan, în „Viața românească” 33, nov. 1980, nr. 11, p. 72-76.
85. Stănescu, Nichita, *Frumusețea frumosului : [Tudor Arghezi]*, în „România liberă” 38, 21 mai 1980, nr. 11061, p. 2.
86. Stănescu, Nichita, *Încercănarea sau despre tâlmaciul, traducătorul, defăimătorul pietrei*, în „Luceafărul” 23, 8 nov. 1980, nr. 45, p. 6.
87. *L-am contemplat cu ochii*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de N. Stoicescu și Andrei Lenard, în „Argeș” 15, dec. 1980, nr. 4, p. 9.
88. *Loc geometric al aspirațiilor noastre*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de N. Stoicescu, Andrei Lenard, în „Tribuna” 24, 29 dec. 1980, nr. 52, p. 3.
89. *Anamneză*: interviu / cu Nichita Stănescu; realizat de Irina Corbu, în „Ateneu”, apr. 1983, nr. 4, p. 5.
90. *Inscripție pe o metaforă*: [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Alexandru Stark, în „Contemporanul”, 8 apr. 1983, nr. 15, p. 6-7.

91. *Martorul statornic al vieții mele este sensibilitatea vieții mele:* [interviu] / cu Nichita Stănescu; realizat de Tania Radu, în „Flacăra” 32, 1 apr. 1983, nr. 13, p. 9, 14

92. Stănescu, Nichita, *O dimensiune a poeziei*, în „Contemporanul”, 25 nov. 1983, nr. 48, p. 9.

93. *Suntem ceea ce iubim:* [interviu] /cu Nichita Stănescu; realizat de Alexandru Condeescu, în „România azi”, apr. 1983, nr. 4, p. 42-43.

94. *Interviu cu Nichita Stănescu: întreabă-mă mai bine de aer*, în „Pagini bucovinene” 5, iul. 1986, nr. 7, p. 3.

II. Referințe generale, teoretice și critice

1. Amado, Alonso, *Materie și formă în poezie*, traducere de Angela Teodorescu-Martin, București, Editura Univers, 1982.
2. Andrew Samuels, Bani Shorter, Fred Plaut, *Dicționar critic al psihologiei analitice jungiene*. Traducere din engleză și studiu introductiv de Corin Braga, București, Humanitas, 2005.
3. Angheliescu, Mircea, *Textul și realitatea*, București, Piața Scînteii, 1, Editura Eminescu, 1988.
4. Anzieu, Didier, *Psihanaliza travaliului creator*, traducere de Bogdan Ghiu, București, Editura Trei, 2004.
5. Aristotel, *Fizica*, traducere de N.I. Barbu, București, Editura Științifică, 1966
6. Arheim, Rudolf, *Arta și percepția vizuală – O psihologie a văzului creator*, traducere de Florin Ionescu, Iași, Editura Polirom, 2011 .
7. Augustinus, Aurelius, *Confesiuni. Materia, spațiul, timpul în istoria filozofiei*, traducere Gh. I. Șerban, vol. I, București, Editura Minerva, 1982.
8. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*. Traducere de Alexandra Beldescu, București, Editura Humanitas, 1995.
9. Bachelard, Gaston, *Pământul și reveriile voinței*. Traducere de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1998.
10. Bachelard, Gaston, *Aerul și visele. Eseu despre imaginația mișcării*. Traducere de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1999.
11. Bachelard, Gaston, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*. Traducere și tabel bibliografic de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1999.
12. Bachelard, Gaston, *Pământul și reveriile odihnei. Eseu asupra imaginilor intimității*. Traducere, note și postfață de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1999.
13. Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*. Traducere de Lucia Roxana Munteanu, prefață de Romul Munteanu, București, Editura Univers, 2004.
14. Bachelard, Gaston, *Poetica reveriei*. Traducere din limba franceză de Luminița Băileanu. Prefață de Mircea Martin, Pitești, Paralela 45, 2005.

15. Bahtin, M., *Probleme de literatură și estetică*. Traducere de Nicolae Iliescu. Prefață de Marian Vasile, București, Editura Univers, 1982 .
16. Barthes, Roland, *Plăcerea textului*. Traducere de Marian Papahagi, Postfață de Ion Pop, Cluj-Napoca, Editura Echinoc, 1994.
17. Bălăceanu-Stolnici, Constantin; Berescu Magdalena, *Gândirea magică*, București, Editura Nemira, 2009.
18. Berdiaev, Nikolai, *Sensul creației*, traducere de Anca Oroveanu, București, Editura Humanitas, 1992.
19. Bergson, Henri, *Eseu asupra datelor imediate ale conștiinței*, traducere, studiu introductiv și note de Horia Lazăr, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1993.
20. Bergson, Henri, *Materie și memorie*, traducere Cora Chiriac, Iași, Editura Polirom, 1996 .
21. Biberi, Ion, *Poezia. Mod de existență*, Editura pentru Literatură, București, 1968.
22. Biberi, Ion, *Visul și structurile subconștientului*, București, Editura Științifică, București, 1970.
23. Biedermann, Hans, *Dicționar de simboluri*. Traducere de Dana Petrache, București, Editura Teora, 2001 .
24. Blanchot, Maurice *Spațiul literar*. Traducere și prefață de Irina Mavrodin, București, Editura Minerva, 2007.
25. Bohn, David, *Plenitudinea lumii și ordinea ei*, traducere de H.-R. Patapievici și Sorin Părăoanu, București, Editura Humanitas, 1995.
26. Boia, Lucian, *Pentru o istorie a imaginarului*. Traducere de Tatiana Mochi, București, Editura Humanitas, 2000.
27. Boldea, Iulian, *Scriitori romani contemporani*, Targu Mureș, Editura Ardealul, 2002.
28. Boldea, Iulian, *Istoria didactică a poeziei românești*, Brașov, Editura Aula, 2005.
29. Boldea, Iulian, *Poezia neomodernistă*, Brașov, Editura Aula, 2005.
30. Boncompagni, Solas, *Lumea simbolurilor*, Traducere de Cornel Nicolau, București, Editura Humanitas, 2003.
31. Borges, Jorge Luis, *Cartea ființelor imaginare*, Traducere și note de Ileana Scipione, Iași, Polirom, 2006.
32. Braga, Corin, *10 Studii de Arhetipologie*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1999.

33. Braga, Corin, *De la arhetip la anarhetip*, Iași, Editura Polirom, 2006.
34. Braga, Corin, *Concepte și metode în cercetarea imaginarului. Dezbaterile Phantasma*, Iași, Polirom, 2007.
35. Braga, Mircea, *Destinul unor structuri literare*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1979.
36. Braga, Mircea, *Teorie și metodă*, Sibiu, Editura Imago, 2002.
37. Braga, Mircea, *Replieri interpretative*, Sibiu, Editura Imago, 2003.
38. Burgos, Jean, *Pentru o poetică a imaginarului*. Traducere de Gabriela Duda și Micaela Gulea. Prefață de Gabriela Duda, București, Editura Univers, 1988.
39. Caillois, Roger, *Abordări ale imaginarului*. Traducere din limba franceză de Nicolae Balotă, București, Editura Nemira, 2001.
40. Cassirer, Ernst, *Eseu despre om, O introducere în filozofia culturii umane*. Traducere de Constantin Cosman, București, Editura Humanitas, 1994.
41. Călinescu, Matei, *Conceptul modern de poezie (De la romantism la avangardă)*, București, Editura Eminescu, 1972.
42. Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, traducere din engleză de Tatiana Pătrulescu și Radu Țurcanu, postfață de Mircea Martin, Editura Univers, București, 1995.
43. Cernica, Viorel, *Căutarea de sine și chemările tradiției*, București, Mihai Dascal Editor, 2002.
44. Ceronetti, Guido, *Tăcerea trupului: materiale pentru studiul medicinei*, traducere din italiană de Michaela Șchiopu, cuvânt înainte de E. M. Cioran, București, Editura Humanitas, 2002.
45. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri. Mituri vise, obiceiri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, Vol. 1, A-D, Traducere de Daniel Nicolescu, Doina Uricariu, Olga Zaicik, Laurențiu Zoicaș, Irina Bojin, Victor-Dinu Vlădulescu, Ileana Cantuniari, Liana Repeșteanu, Agnes Davidovici, Sanda Oprescu, București, Editura Artemis, 1994.
46. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Vol. 2, E-O, Traducere de Daniel Nicolescu, Doina Uricariu, Olga Zaicik, Laurențiu Zoicaș, Victor-Dinu Vlădulescu, Sanda Oprescu, București, Editura Artemis, 1994.
47. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Volumul 3, P-Z, Traducere de Daniel Nicolescu, Doina Uricariu, Olga Zaicik, Laurențiu Zoicaș, Victor-Dinu Vlădulescu, Micaela Slăvescu, București, Editura Artemis, 1995.
48. Chioaru, Dumitru, *Poetica temporalității*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2000.

49. Cioabă, Cătălin, *Timp și temporalitate, Comentarii la conferința Conceptul de timp de Martin Heidegger*, București, Editura Humanitas, 2000.
50. Cioabă, Cătălin, *Jocul cu timpul, ontologia temporală a lui Martin Heidegger*, București, Editura Humanitas, 2005.
51. Ciocan, Alexandru, *Configurări obsesive în simbolismul românesc*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2011.
52. Ciomoș, Virgil, *Timp și eternitate*, București, Editura Paideia, 1999 (retipărită în 2001).
53. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, București, Editura Minerva, 1988.
54. Covătaru, Dan, *Simbol și metaforă în creația proprie*, Iași, Editura Artes, 2005.
55. Cristea, Dan, *Arcadia imaginară*, București, Editura Cartea Românească, 1977.
56. Cristea, Valeriu, *Interpretări critice*, București, Editura Cartea Românească, 1970.
57. Cristea-Enache, Daniel, *Lyrica Magna. Eseu despre poezia lui Nichita Stănescu*, București, Editura Curtea veche, 2010.
58. Culianu, Ioan Petru, *Călătorii în lumea de dincolo*, București, Editura Nemira, 1994.
59. Culianu, Ioan Petru, *Cult, magie, erezii*, Iași, Editura Polirom, 2003.
60. Derrida, Jacques, *Scritura și diferența*, traducere de Bogdan Ghiu și Dumitru Țepeneag, București, Editura Univers, 1998.
61. Derrida, Jacques, *Întrebări despre lumea de mâine. Psihanaliză și deconstrucție, convorbiri cu Elisabeth Roudinesco*, traducere de Bogdan Ghiu, București, Editura Trei, 2003.
62. Derrida, Jacques, *Despre gramatologie*, traducere, comentarii și note: Bogdan Ghiu, Cluj-Napoca, Editura Tact, 2009.
63. De Solier, René, *Arta și imaginarul*, traducere de Marina și Leonid Dimov, București, Editura Meridiane, 1978.
64. Dinu, Mihai, *Chronosofia. Chipuri ale timpului*, București, Editura Fundației Culturale Române, 2002.
65. Doinaș, Ștefan-Augustin, *Poeți străini, Orfeu și tentația realului*, București, Editura Eminescu, 1997.
66. Donemach, Jean-Marie, *Întoarcerea tragicului*, traducere din limba franceză de Alexandru Baci, București, Editura Meridiane, 1995.

67. Dragomir, Alexandru, *Cinci plecări din prezent, Exerciții fenomenologice*, București, Editura Humanitas, 2005.
68. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului. Introducere în arhetipologia generală*. Traducere de Marcel Aderca. Prefață și postfață de Radu Toma, București, Editura Univers, 1977.
69. Durand, Gilbert, *Figuri mitice și chipuri ale operei. De la mitocritica la mitanaliza*, Traducere de Irina Bădescu, București, Editura Nemira, 1998 (ed. fr. 1992).
70. Durand, Gilbert, *Aventurile Imaginii. Imaginația simbolică. Imaginarul*. Traducere din limba franceză de Muguraș Constantinescu și Anișoara Bobocea. București: Editura Nemira, 1999.
71. Dvorak, Max, *Scrieri despre artă*, Traducere Mircea Popescu, București, Editura Meridiane, 1983.
72. Eliade, Mircea, *Fragmentarium*, Deva, Editura Destin, 1990.
73. Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I-III, București, Editura Științifică, 1991.
74. Eliade Mircea, *Sacrul și profanul*. Traducere din limba franceză de Rodica Chira, Editura Humanitas, București, 1992.
75. Eliade, Mircea, *Tratat de istorie a religiilor*. Traducere de Mariana Noica, București, Humanitas, 1992.
76. Eliade, Mircea, *Aspecte ale mitului*, București, Editura Humanitas, 1993.
77. Eliade, Mircea, *Imagini și simboluri. Eseu despre simbolismul magico-religios*. Prefață de Georges Dumézil. Traducere de Alexandra Beldescu. București, Editura Humanitas, 1994.
78. Eliade, Mircea, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, București, Editura Humanitas, 1995.
79. Eliade, Mircea, *Mitul eternei reînnoiri, arhetipuri și repetare*, traducere de Maria Ivanescu și Cezar Ivanescu, București, Editura Univers Enciclopedic, 1999.
80. Eco, Umberto, *Insula din ziua de ieri*, traducere de Ștefania Mincu și Ștefan Mincu, București, Editura Pontica, 1995.
81. Eco, Umberto, *Istoria frumuseții*, Traducere: Oana Sălișteanu, București, Editura Rao, 2006.
82. Eco, Umberto, *Istoria Urâtului*, Traducere: Oana Sălișteanu / Ana Maria Gebaila, București, Editura Rao, 2007.

83. Evseev, Ivan, *Dicționar de simboluri*, București, Editura Vox, 2007.
84. Filimon, Valeriu, *Poetica imaginarului românesc*, București, Editura Paco, 2001.
85. Fontanier, Pierre, *Figurile limbajului*. Traducere, prefață și note de Antonia Constantinescu. București, Editura Univers, 1977.
86. Foucault, Michel, *Anormalii*, Traducere de Dan Radu Stănescu, București, Editura Univers, 2001 (ed. fr. 1999).
87. Foucault, Michel, *A supraveghea și a pedepsi: nașterea închisorii*, traducere din franceză și note de Bogdan Ghiu, control științific al traducerii Marius Ioan, prefață de Sorin Antohi, Editura Humanitas, București, 1997.
88. Foucault, Michel, *Arheologia cunoașterii*, Traducere Bogdan Ghiu, București, Editura Rao, 2011 (ed. fr. 1968).
89. Friedrich, Hugo, *Structura liricii moderne – de la mijlocul secolului al XIX-lea până la mijlocul secolului al XX-lea*. În românește de Dieter Fuhrmann. Prefața Mircea Martin, București, 1993.
90. Freud, Sigmund, *Interpretarea viselor*, Trad. Dr. Leonard Gavriliu, Editura Științifică, București, 1993.
91. Freud, Sigmund, *Psihanaliză și artă*. Traducere din limba germană: Vasile Dem. Zamfirescu, Cosmin Teodoru. Note introductive: Vasile Dem. Zamfirescu, București, Editura Trei, 1996.
92. Freud, Sigmund, *Scrieri despre literatură și artă*. Traducere și note de Vasile Dem. Zamfirescu. Prefață de Romul Munteanu, București, Editura Univers, 1980.
93. Frye, Northrop, *Anatomia criticii*. În românește de Domnica Sterian și Mihai Spărișu. Prefață de Vera Călin, București, Editura Univers, 1972.
94. Gennep, Arnold Van, *Riturile de trecere*. Traducere de Lucia Berdan și Nora Vasilescu, Studiu introductiv de Nicolae Constantinescu, Postfață de Lucian Berdan, Iași, Editura Polirom, 1998.
95. Grof, Stanislav, *Royaumes de l'inconscient humain*, Monaco, Edit. du Rocher, 1983.
96. Grof, Stanislav & Grof, Joan Halifax, *La Rencontre de l'Homme avec la Mort*, Monaco, 1982.
97. Guénon, René, *Metafizică și cosmologie orientală*, traducere de Daniel Hoblea București, Editura Herald, 2005.

98. Haar, Michel, *Heidegger și esența omului*, traducere de Laura Pamfil București, Editura Humanitas, 2003.
99. Hadot, Pierre, *Plotin sau simplitatea privirii*, traducere de Laurențiu Zoicaș, Iași, Editura Polirom, 1998.
100. Heidegger, Martin, *Originea operei de artă*, Traducere și note Thomas Kleininger, Gabriel Liiceanu, Studiu introductiv Constantin Noica. București, Editura Univers, 1982.
101. Heidegger, Martin, *Repere pe drumul gândirii*, traducere de Thomas Kleininger și Gabriel Liiceanu, București, Editura Humanitas, București, 1988.
102. Heidegger, Martin, *Introducere în metafizică*, , traducere de Gabriel Liiceanu și Thomas Kleininger, București, Editura Humanitas, 1999.
103. Heidegger, Martin, *Ființă și timp*, traducere din germană de Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă, București, Editura Humanitas, 2003.
104. Heidegger, Martin, *Despre miza gândirii*, traducere de Cătălin Cioabă, Gabriel Cercel, Gilbert Lepădatu, București, Editura Humanitas, 2007.
105. Jung, C. G., *Opere complete. Vol. I. Arhetipurile și inconștientul colectiv*, București, Editura Humanitas, 2003.
106. Jung, C. G., *Opere complete. 15. Despre Fenomenul spiritului în artă și știință*. Traducere din limba germană de Gabriela Danțiș, București, Editura Trei, 2003.
107. Jung, C. G., *Tipuri psihologice*. Traducere din germană de Viorica Nișcov, București, Editura Humanitas, 1997 .
108. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală. Mituri. Divinații. Religii*, București, Editura Albatros, 1995.
109. Landsberg, Paul-Ludwig, *Eseu despre experiența morții*, traducere de Marina Vazaca, București, Editura Humanitas, 1992.
110. Lévinas, Emmanuel, *Totalitate și Infinit, Eseu despre exterioritate*, traducere de Marius Lazurca, Iași, Editura Polirom, 1999.
111. Lewis, James R., *Enciclopedia visului*. Traducere din limba engleză de Oana Grădinaru. București, Editura Trei, 2006.
112. Liiceanu, Gabriel, *Tragicul, o fenomenologie a limitei și depășirii*, București, Editura Univers, 1975.
113. Liiceanu, Gabriel, *Despre limită*, București, Editura Humanitas, 1994.
114. Liiceanu, Gabriel, *Om și simbol. Interpretări ale simbolului în teoria artei și filozofia culturii* București, Editura Humanitas, 2005.

115. Lupașcu, Ștefan, *Experiența microfizică și gândirea umană*, traducere, studiu introductiv și note de Vasile Tonoiu, București, Editura Științifică, 1992.
116. Lupașcu, Ștefan, *Universul psihic*, traducere și studiu introductiv de Vasile Sporici, Iași, Editura Institutul European, 2000 .
117. Manolescu, Nicolae, *Metamorfozele poeziei*, E.L.U., București, 1968.
118. Manolescu, Nicolae, *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. Poezia*, Brașov, Editura Aula, 2001.
119. Marcus, Solomon, *Timpul*, București, Editura Albatros, 1985.
120. Marino, Adrian, *Hermeneutica ideii de literatură*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987.
121. Marino, Adrian, *Comparatism și teoria literaturii*, traducere de Mihai Ungureanu, Iași, Editura Polirom, 1998.
122. Mânzat, Ion, *Psihologia credinței religioase. Transconștiința umană*, București, Ed. Știință și Tehnică, 1997.
123. Mânzat, Ion, *Psihologia Sinelui-Un pelerinaj spre centrul ființei*, București, Editura Eminescu, 2000.
124. Mânzat, Ion, *Psihologie transpersonală*, Iași, Editura Cantes, 2002.
125. Micu, Dumitru, *Limbaje moderne în poezia românească de azi*, București, Editura Minerva, 1986.
126. Mihăilescu, Dan C., *Întrebările poeziei*, București, Editura Cartea Românească, 1988.
127. Morin, Edgar, *Paradigma pierdută: natura umană*, traducere de Iulian Popescu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1999.
128. Nicolescu, Basarab, *Noi, particula și lumea*, traducere din limba franceză de Vasile Sporici, ediția a II-a, Editura Junimea, Iași, 2007.
129. Nicolescu, Basarab, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, ediția a II-a, traducere din limba franceză de Horia Mihail Vasilescu, Iași, Editura Junimea, 2007.
130. Nicolescu, Basarab, *Teoreme poetice*, traducere din limba franceză de L.M. Arcade, prefață de Michel Camus, Iași, Editura Junimea, 2007.
131. Nicolescu, Basarab, *Știința, sensul și evoluția. Eseu asupra lui Jakob Böhme*, ediția a III-a, prefață de Antoine Faivre, traducere din limba franceză de Aurelia Batali, București, Editura Cartea Românească, 2007.

132. Nicolescu, Basarab, *Ce este realitatea? Eseu în jurul gândirii lui Stéphane Lupasco*, traducere din limba franceză de Simona Modreanu, Iași, Editura Junimea, 2009.
133. Nicolescu, Basarab, *Imaginație, imaginar și imaginal – Perspective transdisciplinare*, în revista „Steaua”, Cluj-Napoca, numărul 6/ 2006, p. 4-8.
134. Nietzsche, Friedrich, *Nașterea Tragediei în Opere complete*, vol. II, traducere de Simion Dănilă, Timișoara, Editura Hestia, 1998.
135. Negrici, Eugen, *Literatura romană sub comunism. Proza*, București, Editura Fundației PRO, 2003.
136. Noica, Constantin, *Sentimentul românesc al ființei*, București, Editura Humanitas, 1996.
137. Oișteanu, Andrei, *Ordine și Haos*, Iași, Editura Polirom, 2004.
138. Oroveanu, Anca, *Teoria europeană a artei și psihanaliza*, București, Editura Meridiane, 2000.
139. Papahagi, Marian, *Eros și utopie*, ediția a II-a, postfață de Ion Pop, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1999.
140. Pleșu, Andrei, *Călătorie în lumea formelor*, București, Editura Meridiane, 2004 .
141. Pleșu, Andrei, *Ochiul și lucrurile*, București, Editura Meridiane, 1986.
142. Pop, Ion, *Jocul poeziei*, București, Editura Cartea Românească, 1985.
143. Pop, Ion, *Dicționar analitic de opere literare*, vol. I, II, III, IV, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2003, 2004.
144. Pop, Ion, *Dicționar analitic de opere literare românești*. Coordonare și revizuire Ion Pop, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2007, vol. I, II, N-Z.
145. Poulet George, *Metamorfozele cercului*, traducere de Irina Bădescu și Angela Martin, București, Editura Univers, 1987.
146. Proust, Marcel, *În căutarea timpului pierdut, La umbra fetelor în floare*, trad. rom. Irina Mavrodin, București, Ed. Univers, 1988.
147. Richard, Jean – Pierre, *Poezie și profunzime*, traducere de Cornelia Ștefănescu, București, Editura Univers, 1974.
148. Rusu, Liviu, *Eseu despre creația artistică. Contribuție la o estetică dinamică*, studiu introductiv de Marian Papahagi, traducere din limba franceză de Cristina Rusu, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
149. Scarlat, Mircea, *Istoria poeziei românești*, vol. II., București, Editura Minerva, 1984.

150. Schopenhauer, Arthur, *Lumea ca voință și reprezentare*, traducere din franceză de Emilia Dolcu, Viorel Dumitrașcu, Gheorghe Puiu, Iași, Editura Moldova, 1995.
151. Steiner, Rudolf, *Macrocosmos și microcosmos*, București, Univers Enciclopedic, 1996.
152. Stoichiță, Victor Ieronim, *Efectul Don Quijote, Repere pentru o hermeneutică a imaginarului european*, București, Editura Humanitas, 1995.
153. Șora, Mihai, *Clipa & timpul*, Pitești, Editura Paralela 45, 2005.
154. Unamuno, Miguel de, *Despre sentimentul tragic al vieții*, traducere de Constantin Moise, Iași, Editura Institutul European, 1995.
155. Valery, Paul, *La crise de l'esprit*, în vol. *Variété*, Paris, Librairie Gallimard, Editions de la Nouvelle Revue Française, 1924.
156. Vianu, Mureșan, *Simbolul, Icoana, Fața*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2006.
157. Vulcănescu, Mircea, *Dimensiunea românească a existenței*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1991.
158. Wilber, Ken, *No Boundary. Eastern and Western Approaches of Personal Growth*, Boston & London, Shambhala, 1985.
159. Wunenburger, Jean-Jacques, *Utopia sau criza imaginarului*, traducere de Tudor Ionescu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001 .
160. Wunenburger, Jean-Jacques, *Filozofia imaginilor*. Traducere de Muguraș Constantinescu. Ediție îngrijită și postfașă de Sorin Alexandrescu, Iași, Polirom, 2004.
161. Wunenburger, Jean-Jacques, *Imaginarul*, Traducere de Dorin Ciontescu-Samfireag, Ediție îngrijită de Ionel Bușe, Cluj – Napoca, Dacia, 2009.
162. Zamfirescu, Vasile Dem., *Filosofia inconștientului*, București, Editura Trei, 2001.

III. Referințe critice despre autor

1. Volume

1. *** *Album memorial Nichita Stănescu* (sub îngrijirea lui Gheorghe Tomozei), București, Viața Românească, 1984.
2. *** *Nichita Stănescu – frumos ca umbra unei idei: album memorial* (sub îngrijirea lui Constantin Crișan), București, Editura Albatros, 1985.
3. *** *Nichita Stănescu interpretat de...*, Prefață, notă asupra ediției, antologie, cronologie și bibliografie de Sandală Anghelescu, București, Editura Eminescu, 1983.
4. Andriescu Alexandru, *Nichita Stănescu*, București, Editura Eminescu, 1983.
5. Avrămuț, Horia, *Nichita Stănescu. În sinele tragic*. Iași, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”, 2002.
6. Bazon, Irina Monica, *Nichita Stănescu: poezia ca aventură ontologică*, Iași, Editura Lumen, 2009.
7. Băciuț, Nicolae, *Nichita Stănescu – cu colțul inimii*, Târgu-Mureș Editura Nico, 2006.
8. Bârsilă, Mircea, *Dimensiunea ludică a poeziei lui Nichita Stănescu*, Pitești, Paralela 45, 2001.
9. Bârsilă, Mircea, *Introducere în poetica lui Nichita Stănescu*, Pitești, Editura Paralela 45, 2006.
10. Bârsilă, Mircea, *Teme și aspecte semnificative în lirica lui Nichita Stănescu și Al. Philippide: eseuri*, Pitești, Editura Universității, 2009.
11. Boerescu, Dan-Silviu; Dumitrescu, Aurelian Titu; Paleologu, Alexandru, *Antimetafizica: Nichita Stănescu însoțit de Aurelian Titu Dumitrescu*, București, Editura Alfa, 1998.
12. Braga, Corin, *Nichita Stănescu – orizontul imaginar*, ediția a II-a, revizuită și adăugită, Cluj, Editura Dacia, 2002.
13. Bucurescu, Adrian, *Nichita Stănescu în Evul Astral*, Târgoviște, Editura Macarie, 2000.
14. Cheie-Pantea, Iosif, *De la Eminescu la Nichita Stănescu: reflecții literare*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2002.

15. Chelaru-Murăruș, Oana, *Nichita Stănescu – subiectivitatea lirică. Poetica enunțării*, București, Editura Univers, 2000.
16. Chiorean, Luminița, *Arhitectura eseului poetic stănescian sau despre „Logica ideilor vagi”*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, 2006.
17. Chiorean, Luminița, *Eseul Stănescian:configurare poetica sau despre „Un ierbivor interior ierbii”*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, 2007.
18. Dărăbuș, Carmen, *Nichita Stănescu: experiment poetic și limbaj: [eseu]*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2001.
19. Dimitriu, Daniel, *Nichita Stănescu – geneza poemului*, Iași, Editura Universității „Al. Ioan Cuza”, 1997.
20. Doinaș, Ștefan Augustin, *Poezia și poetica lui Nichita Stănescu în Lectura poeziei: urmată de Tragic și demonic*, București, Editura Cartea Românească, 1980.
21. Dolca, Ioana, *Nichita Stănescu : expresivitate poetică*, Baia Mare, Editura Umbria, 2005.
22. Drăguțoiu, Petre L., *Nichita Stănescu de la o geană de copil la nemurire*, Tîrgoviște, Editura Macarie, 2004.
23. Dumbrăveanu, Anghel, *Fenomenul Nichita Stănescu*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2003.
24. Dumitrescu, Aurelian Titu, *Nichita Stănescu atât cât mai știm și noi*, București, Editura Dugneanu, Paul, „Dulcele” lemn în *Universuri imaginare*, București, Editura Cartea Românească, 1981.
25. Dugneanu, Paul, *Nichita Stănescu: schimbarea la față*, în *Universuri imaginare*, București, Editura Cartea Românească, 1981.
26. Dugneanu, Paul, *Nichita Stănescu: poetica visării*, în *Universuri imaginare*, București, Editura Cartea Românească, 1981.
27. Dugneanu, Paul, „Osul suav” în *Universuri imaginare*, București, Editura Cartea Românească, 1981.
28. Filip, Terezia, *Nichita Stănescu-o poetică a ființei.Vol. 1: Eul în lume : studiu despre structurile imaginarului și simbolismul ontologic*, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia, Gutenberg, 2010.
29. Filip, Terezia, *Nichita Stănescu-o poetică a ființei. Vol. 2:Hermeneutica realului: studiu despre structurile imaginarului poetic și simbolizările ființei*, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia, Gutenberg, 2011.

30. Filip, Terezia, *Nichita Stănescu-o poetică a ființei. Vol. 3:Trupul și reveriile organicului: studiu despre structurile antropologice ale imaginarului și simbolizările ființei*, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia, Gutenberg, 2011.
31. Ionescu, Eugen, *Identitatea contrariilor în Nu*, Ediția a II-a, Editura Humanitas, București, 2002.
32. Lucaciu, Marcel, *Re-lecturi stănesciene*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2004.
33. Mecu, Carmen-Maria, *Nichita Stănescu prin lentile de psiholog*, București, Editura Național, 2001.
34. Michael, Friedrich, *Nichita Stănescu-profet al Naturii*, București, Editura Muzeului Literaturii Române, 2006.
35. Mincu, Ștefania, *Nichita Stănescu. Între poesis și poienin*, București, Editura Eminescu, 1991.
36. Mincu, Ștefania, *Nichita Stănescu: poezii*, Constanța, Editura Pontica, 1997.
37. Mincu, Ștefania, *Nichita Stănescu : poezii / introducere, tabel cronologic, comentarii și note critice*, Constanța, Editura Pontica, 1997.
38. Morar, Ilie, *Metafora și sentimentul firescului în opera lui Nichita Stănescu*, (teza de doctorat), Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2012.
39. Morărescu, Jeana, *Nichita Stănescu: paradoxul ontologic*, București, Editura Palimpsest, 2010.
40. Moraru, Cristian, *Ceremonia textului: poeți români din secolul XX*, București, Editura Eminescu, 1985.
41. Murariu, Iulia, *Nichita Stănescu. Limbajul poetic*, Suceava, Editura Acces Print, 2007.
42. Murăruș, Ioana Valentina, *Nichita Stănescu – poetica structurilor subiectivității lirice*, Craiova, Editură (s.n.), teză de doctorat, 1998.
43. Olteanu, Amalia, *Nichita Stănescu-mitul modern al poeziei*, Craiova, Editura Universitaria, 2009.
44. Pârja, Gheorghe, în dialog cu Adam Puslojič, *Sub podul lui Apollodor.Despre Nichita Stănescu și alți poeți din lume*, București, Editura Du Style, 1998.
45. Pachia Tatomirescu, Ion, *Nichita Stănescu și paradoxismul*, Timișoara, Editura Aethicus, 2000.
46. Pop, Ion, *Nichita Stănescu – spațiul și măștile poeziei*, București, Editura Albatros, 1980.

47. Rachieru, Adrian Dinu, *Nichita Stănescu - un idol fals?*, Iași, Editura Princeps Edit, 2006.
48. Raicu, Alexandru, *Autografe : file de istorie literară : Mihai Beniuc, Nina Cassian, Mihail Celarianu, ...*, București, Editura Albatros, 1983.
49. Spiridon, Vasile, *Nichita Stănescu : monografie, antologie comentată, receptare critică*, Brașov, Editura Aula, 2003.
50. Spiridon, Vasile, *Viziunile "învinsului de profesie" Nichita: (Cosmicitate în lirica stănesciană)*, Iași, Editura Timpul, 2003.
51. Stănescu, Laurian, *Râsu'-plânsu' lui Nichita Stănescu*, București, Editura Fundației Culturale Ideea Europeană, 2005.
52. Ștefănescu, Alexandru, *Introducere în opera lui Nichita Stănescu*, București, Editura Minerva, 1986.
53. Tarangul, Marin, *Prin ochiul lui Nichita*, București, Editura Cartea Românească, 1996.
54. Uricariu, Doina, *Nichita Stănescu – lirismul paradoxal*, București, Editura Du Style, 1998.

2. Studii și articole în volume și periodice

1. Andrescu, Maria, *"Substratul" muzical al liricii lui Nichita Stănescu*, în „Ateneu” 38, mar. 2001, nr. 3, p. 10.
2. Bălu, Ion, *Nichita Stănescu - etape în poezia de dragoste*, în „Viața românească” 98, mar.-apr. 2003, nr. 3-4, p. 18-24.
3. Bărbulescu, Marta, *Ca să nu moară în moarte*, în „Contemporanul - ideea europeană” 9, dec. 1999, nr. 48-49, p. 28-29.
4. Berechet, Lăcrămioara, *Poezia ca artefact și creație a spiritului*, în „Tomis”, aug. 1998, nr. 8, p. 7.
5. Blandiana, Ana, *Ieri, azi, mâine: Nichita Stănescu. O necesară linie de demarcație*, în „Jurnalul literar”, aug.-sep. 1994, nr. 25-28, p. 1, 4.
6. Bocioacă, Sorin, *Nichita lumina lăuntrică a iernii: [interviu] / cu Sorin Bocioacă; realizat de Roxana Șerbănoiu*, în „Dimineața” 14, 11 dec. 2003, nr. 3723, p. 9.
7. Bogdănescu, Simion, *Nichita Stănescu - trasee imaginare (II)*, în „Dacia literară” 9, 1998, p. 36-38.
8. Bogdănescu, Nichita, *Nichita Stănescu - Emblematica șarpelui*, în „Dacia literară” 12, 2001, nr. 41, p. 29-30.
9. Bot, Ioana, *Mitul "Nichita Stănescu" între real și imaginar*, în „Steaua” 44, mai 1993, p. 12-13.
10. Braga, Corin, *L'univers imaginaire de Nichita Stănescu*, în „Revista de istorie și teorie literară” 44, ian.-dec. 1996, nr. 1-4, p. 63-77.
11. Braga, Corin, *Sacrificiul omului în favoarea poetului*, în „Jurnalul literar”, aug.-sep. 1994, nr. 25-29, p. 4.
12. Breban, Nicolae, *Nichita Stănescu: (Singularitatea; Denigratorii; Admirația absentă)*, în „Contemporanul - ideea europeană”, 11 ian. 2001, nr. 1, p. 1-2; 18 ian. 2001, nr. 2, p. 1-2; 25 ian. 2001, nr. 3, p. 1-2; 1 feb. 2001, nr. 4, p. 1-2; 15 feb. 2001, nr. 6, p. 1-2.
13. Breban, Nicolae, *Nichita Stănescu (1, 2)*, în „Contemporanul - ideea europeană” 14, 7 dec. 2000, nr. 47-48, p. 1-2.
14. Cărtărescu, Mircea, *Atitudinea mea – înțelegerea*, în „Jurnalul literar”, aug.-sep. 1994, nr. 25-28, p. 4-5.

15. Cărtărescu, Mircea, *Ultimul mare modernist*, în „Curentul” 3, 9 mar. 1999, nr. 56, p. 19.
16. Chelu, Maria, *Despre dreptul de a zidi în cuvânt – Nichita Stănescu*, în „Familia” 19, apr. 1983, nr.4, p. 7.
17. Chelaru-Murăruș, Oana, *Compoziții iterative în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Limba și literatură” 45, 2000, nr. 1-2, p. 47-52.
18. Chelaru-Murăruș, Oana, *Compunerea și descompunerea lexicală în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Limba română” 42, apr. 1993, p. 177-181.
19. Chirilă, George, *"Mă va asculta numai mersul stelelor"...*, în „Biblioteca” 15, 2004, nr. 1, p. 19.
20. Chiriță, Constantin, *Neodihna stării poetice*, în „Contemporanul – ideea europeană”, 14 dec. 1984, nr. 51, p. 6, 14.
21. Christi, Anna, *Lângă un geniu al somnului*, în „Contemporanul – ideea europeană”, 22 dec. 1994, nr. 51-52, p. 4.
22. Christi, Aura, *Despre cai, despre poezie*, în „Contemporanul - ideea europeană” 8, 17 dec. 1998, nr. 3-4, p. 8.
23. Ciopraga, Constantin, *Nichita Stănescu în două oglinzi*, în „Cronica”, 12 ian. 1973, nr. 2, p. 2.
24. Ciopraga, Constantin, *Nichita Stănescu între cuvânt și necuvânt*, în „Literatorul” 6, 20 dec. 1996 – 3 ian. 1997, nr. 51-52, p. 4-5; 7, 3 ian. 1997, nr. 1-2, p. 14.
25. Cocora, Ion, *Suprarealitatea Nichita*, în „Literatorul” 26 mar. 1993, nr. 12, p. 5.
26. Coloșenco, Mircea, *Arborele lui Nichita* (1, 2), în „Adevărul literar și artistic” 11, 19 nov. 2002, nr. 643, p. 5; 3 dec. 2002, nr. 645, p. 12.
27. Condeescu, Alexandru, *Geometria haosului*, în „Adevărul literar și artistic” 5, 30 apr. 1995, nr. 266, p. 6-7.
28. Condeescu, Alexandru, *Lupta cu îngerul*, în „Luceafărul” 24, 24 oct. 1981, nr. 43, p. 1, 3.
29. Condeescu, Alexandru, *Nichita Stănescu. Refuzul biografiei*, în „Tribuna” 30, 5 dec. 1993, nr. 52, p. 1.
30. Condeescu, Alexandru, *Nichita Stănescu sau lupta cu îngerul*, în „Glasul națiunii” 5, mar. 1993, nr. 10, p. 6.
31. Condeescu, Alexandru, *Nichita vedea moartea ca pe o doină: [interviu] / cu Alexandru Condeescu; realizat de Magda Matei*, în „Dimineața” 2, 30 apr. 1991, nr. 82, p. 2.

32. Condeescu, Alexandru, *Originalitatea ireductibilă*, în „Luceafărul” 27, 7 iul. 1984, nr. 27, p. 3.
33. Condeescu, Alexandru, *Pietre de vad : Nichita Stănescu. Despre hermeneutica poeziei*, în „Manuscriptum” 15, 1984, nr. 3, p. 27-32.
34. Condeescu, Alexandru, *Vocația afirmării : [Nichita Stănescu]*, în „Luceafărul” 29, 20 dec. 1986, nr. 51, p. 1, 7.
35. Constantin, Ilie, “*Ordinea cuvintelor*”, în „Luceafărul” 10 sept. 2003, nr. 31, p. 11-14
36. Constantinescu, Cornel Radu; Stănescu, Saviana, *Măreția frigului. Nichita Stănescu*, în „Adevărul literar și artistic” 4, 19 dec. 1993, nr. 197, p. 8-9.
37. Coșovei, Traian T., *Stăpân al tainei cuvântului*, în „Scînteia tineretului” (supl. lit. art.) 3, 18 dec. 1983, nr. 51, p. 4.
38. Craia, Sultana, *Aventura poetică*, în „Luceafărul” 24, 16 mai 1981, nr. 20, p. 1, 3.
39. Crăciun, Christian, *Ce știe Daimonul*, în „Cronica” 33, apr. 1999, nr. 4, p. 15.
40. Cremer, I., *Nichita Stănescu inedit : o convorbire din 1966 cu marele poet*, în „Libertatea” 1, 12 iun. 1991, nr. 6, p. 8.
41. Criș, Mariana, *Vederi asupra timpului la Nichita Stănescu*, în „Azi” 27 sep. 1993, nr. 388, p. 13
42. Crișan, Constantin, *O respirație testamentară*, în „Contemporanul – ideea europeană” 4, 26 mar. 1993, nr. 12, p. 6.
43. Cristea, Dan, *Nichita Stănescu – cosmogonie*, în „Argeș” 6, ian. 1971, nr.1, p. 5.
44. Cristea, Dan, *Obsesia sinelui*, în „România literară” 11, 20 apr. 1978, nr. 16, p. 4-5.
45. Cristea, Valeriu, *Schimbarea în cuvinte*, în „România literară” 12, 5 apr. 1979, nr. 14, p. 4.
46. Cristea-Enache, Daniel, *Mântuirea lui Sisif*, în „Adevărul literar și artistic” 6, 5 oct. 1997, nr. 388, p. 6.
47. Cristea-Enache, Daniel, *3 file de dicționar*, în „Adevărul literar și artistic” 12, 6 mai 2003, nr. 664, p. 5.
48. Cugno, Marco, *Poetica necuvântului*, în „Apostrof” 7, ian.-feb. 1996, nr. 1-2, p. 4-5; 31.
49. Cușin, Adi, *Chemarea realului*, în „Literatorul” 3, 26 mar. 1993, nr. 12, p. 4.
50. Curticăpeanu, Doina, *Sub semnul lui Hermes*, în „Familia” 35, iun. 1999, nr. 6, p. 42-44.
51. Damian, S., *În absența cuvintelor*, în „România literară” 29, 28 aug. – 3 sep. 1996, nr. 34, p. 15.

52. Diaconu, Doina, *Nichita Stănescu : în căutarea logosului*, în „Scînteia tineretului” (supl. lit. art.). – 5,13 oct. 1985, nr. 41, p. 1, 5; 20 oct. 1985, nr. 42, p. 5.
53. Dimisianu, G., *Lirismul cunoașterii* în „România literară” 11, 23 feb. 1978, nr. 8, p. 8.
54. Dimitriu, Daniel, *Nichita Stănescu sau schimbarea nașterii pe moarte*, în „Adevărul literar și artistic” 7, 1998, nr. 448, p. 6.
55. Dinizvor, George, *Deslegare prin cuvânt*, în „Luceafărul” 26, 2 apr. 1983, nr. 13, p. 3-11.
56. Doinaș, Ștefan Augustin, *Deconstruirea realului la Nichita Stănescu*, în „Familia” 20, mai 1984, nr. 5, p. 1, 6.
57. Doinaș, Ștefan Augustin, *O înrudire de substanță: Nichita Stănescu și Stephane Lupasco*, în „Viața Românească” 79, iun. 1984, nr. 6, p. 6-10.
58. Dragomir, Caius Traian, *Doi poeți importanți - două atitudini față de lume ale poeziei. Nichita Stănescu - metafora eului predominant și strania poveste a unei cărți cu versuri geniale*, în „Viața românească” 94, ian.-feb. 1999, nr. 1-2, p. 131-135.
59. Dragomir, Caius Traian, *Nichita Stănescu - nespecificitatea suferinței și exilul în abis*, în „Convorbiri literare” 134, apr. 2000, nr. 4, p. 30.
60. Drăgănescu, Mihai, *Poezia folosește cuvintele din disperare*, în „Literatorul” 2, 8 mai 1992, nr. 19, p. 6.
61. Drăghinescu, Rodica, *Protecție prin absentare (complexarea perfecțiunii)*, în „Contemporanul - ideea europeană” 7, 29 aug. 1996, nr. 35, p. 4.
62. Drăghinescu, Rodica, *Recitându-l pe Nichita Stănescu. Anatomia ca imperiu poetic*, în „România literară” 31, 2-8 sep. 1998, nr. 35, p. 12-13.
63. Drăghinescu, Rodica, *Relația eu-tu în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Tomis” 4, aug. 1999, nr. 8, p. 5; sep. 1999, nr. 9, p. 5.
64. Dugneanu, Paul, *Miracolele limbajului*, în „Luceafărul” 26, 2 apr. 1983, nr. 13, p. 3, 11.
65. Dugneanu, Paul, *Poetica visării*, în „România literară”, 9, 1 apr. 1976, nr. 14, p. 5.
66. Dugneanu, Paul, *Un element metaforic în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Orizont”, 22 iul. 1976, nr. 29, p. 4.
67. Dumbrăveanu, Anghel, *Fonetica astrelor: Nichita Stănescu*, în „Orizont” 35, 31 mar. 1984, nr. 13, p. 1.
68. Dumitrescu, Aurelian Titu, *Nichitiana*, în „Scînteia tineretului” (supl. lit. art.) 4, 21 oct. 1984, nr. 43, p. 1, 2; 28 oct. 1984, nr. 44, p. 10.

69. Dumitrescu, Aurelian Titu, *Un simbol al poeziei românești de azi - Nichita Stănescu*, în „Scînteia tineretului” (supl. lit. art.) 3, 18 dec. 1983, nr. 51, p. 2.
70. Dumitrescu, Sorin, *Despre firescul geniului*, în „Secolul 20”, 1985, nr. 289-291, p. 174-176.
71. Florian, Radu, *Nichita Stănescu – în aura ființei*, în „Pagini sătmărene” 2, nov.-dec. 1985, nr. 6, p. 2, 4.
72. Goci, Aureliu, *Nichita Stănescu în “Dulcele stil clasic” sau despre dieto-texte*, în „Contemporanul”, 9 aug. 1985, nr. 32, p. 12.
73. Grigor, Andreea, *Nichita – păcatul genial*, în „Azi” 62, 30 mar. 1993, nr. 243, p. 11.
74. Grigurcu, Gheorghe, *Supraomul poeziei românești*, în „Jurnalul literar”, aug.-sep. 1994, nr. 25-28, p. 5.
75. Hârlav, Constantin, *Aventura cuvintelor*, în „România literară” 19, 18 sep. 1986, nr. 38, p. 4.
76. Ilescu, Elvira, *Tentația nelimitei*, în „Jurnalul literar” 12, ian.-feb. 2001, nr. 1-4, p. 22-23.
77. Iordache, Val, *Drumul filozofic la Nichita Stănescu*, în „Tineretul liber” (supliment) 4, apr. 1992, nr. 4, p. 4.
78. Iorgulescu, Mircea, *Nimeni nu mă va vedea murind. Nichita Stănescu*, în „Curierul național” 4, 31 mar. 1993, nr. 623, p. 7.
79. Iova, Gheorghe, *Întors, dar nu pe dos*, în „Contemporanul - ideea europeană” 4, 26 mar. 1993, nr. 12, p. 11.
80. Ivănescu, Mircea, *Nichita Stănescu*, în „Transilvania” 12, dec. 1983, nr. 12, p. 15.
81. Lăcătușu, Violeta, *Nichita Stănescu și universul astral*, în *Analele științifice ale Universității "Al. I. Cuza" Iași, „Literatura”*, 1993-1994, nr. 39-40, p. 103-109.
82. Lotreanu, Ion, *Nichita Stănescu și viziunea sentimentului*, în „Tribuna” 20, 1 ian. 1976, nr.1, p. 6.
83. Lucaciu, Marcel, *Poetica stănesciană*, în „Viața românească” 95, ian.-feb. 2000, nr. 1-2, p. 139-146.
84. Lundkvist, Artur, *Jocul imaginației și al cuvintelor*, în „Secolul 20”, 1981, nr. 11-12, p. 15-17.
85. Lupu, Ion, *Nichita Stănescu. Cuvîntul scris e mai puternic decît mîna care îl scrie*, în „Astra” 21, iun. 1986, nr. 6, p. 9.
86. Manea, Norman, *Nichita*, în „Familia”, mai 2000, nr. 5, p. 10-12.

87. Manolescu, Nicolae, *Metamorfoza poetului*, în „România literară” 26, 1-7 apr. 1993, nr. 12, p. 1.
88. Marcea, Pompiliu, *Nichita Stănescu – poezia mirabilă*, în „Totuși iubirea” 6, 19-26 oct. 1995, nr. 44, p. 9.
89. Martin, Mircea, *Cea de-a treia revoluție poetică*, în „Contemporanul”, 14 dec. 1984, nr. 51, p. 7, 15.
90. Martin, Mircea, *Urmele poetului*, în „Flacăra” 33, 14 dec. 1984, nr. 50, p. 15.
91. Mecu, Carmen-Maria, *Creație și biografie*, în „Revista de psihologie” 44, iul. – dec. 1998, nr. 3-4, p. 175-184.
92. Mecu, Carmen-Maria, *Nichita Stănescu : operă și biografie (I)*, în „Limbă și literatură” 42, vol. I, 1997, p. 86-101; 43, 1998, nr. 1, p. 62-80.
93. Mecu, Carmen-Maria, *Nichita Stănescu: operă și biografie (II , III)*, în „Limbă și literatură” 43, 1998, nr. 1, p. 62-80; apr.- iun. 1998, nr. 2, p. 61-77.
94. Mecu, Carmen-Maria, *Nichita Stănescu: operă și biografie: II - III, V; O străpungere creatoare: "11 elegii"; Starea transpersonală a poeziei; O experiență de receptare*, în „Limbă și literatură” 43, 1998, nr. 1, p. 63-80; 43, 1998, nr. 2, p. 61-77; 44, 1999, nr. 3-4, p. 43-55.
95. Mecu, Carmen-Maria, *Un exemplu de aplicare a “metodei” hermeneutice : relația dintre biografia artistică și procesul creației la Nichita Stănescu*, în „Revista de psihologie” 44, iul.-dec. 1998, nr. 3-4, p. 179-183.
96. Micu, Mircea, *Fluturile de zăpadă*, în „Literaturul” 3, 26 mar. 1993, nr. 12, p. 4.
97. Mihăescu, Valentin F., *Dialectica sufletului*, în „Luceafărul” 21, 20 mai 1978, nr. 20, p. 3.
98. Mihăilă, Ecaterina, *Limbaajul ca obiect al poeziei la Nichita Stănescu (II)*, în „Studii și cercetări lingvistice” 44, ian. – feb. 1993, nr. 1, p. 3-13.
99. Mincu, Marin, *Cununa de aur a poeziei. Poetul vorbit de limbaj*, în „România literară” 15, 9 sep. 1982, nr. 37, p. 19.
100. Mincu, Marin, *Ineditele lui Nichita Stănescu*, în „Cotidianul” 13, 13-14 mar. 2004, nr. 60, p. 9.
101. Mincu, Marin, *Nichita Stănescu și aventura dramatică a semnificantului*, în „Secolul 20”, 1981, nr. 11-12, p. 17-22.
102. Mincu, Marin, *Sistemul poetic. Nichita Stănescu*, în „Orizont” 35, 31 mar. 1984, nr. 13, p. 9.

103. Munteanu, George, *Nichita Stănescu sau vocația experimentului* în „Steaua”, nov. 1997, nr. 11, p. 20, 21.
104. Mutașcu, Dan, *Despre timp în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Săptămâna”, 29 aug. 1975, nr. 247, p. 3.
105. Muthu, Mircea, *Nichita Stănescu : marele A*, în „Transilvania” 15, apr. 1986, nr. 4, p. 30-31.
106. Muthu, Mircea, “*Un mare ochi, albastru...*”, în „Tribuna” 30, 16 oct. 1986, nr. 42, p. 6.
107. Negrici, Eugen, *Tristețea nedesăvîșirii*, în „România literară” 31, 9 dec. 1998, nr. 49, p. 3.
108. Nistor, Ioan, *Nichita Stănescu și “secretele” poeziei moderne*, în „Alba Iulia” (supl. Tribuna) 1, dec. 1984, nr. 4, p. 3.
109. Novăceanu, Darie, *Tăcere și singurătate*, în „Orizont” 35, 31 mar. 1984, nr. 13, p. 5.
110. Obreja, Dorian, *Contemplație și implicație în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Dialog” 10, mar. 1978, nr. 62, p. 7.
111. Oprea, Nicolae, *Poezia “neobișnuitului firesc”*, în „Viața Românească” 78, oct. 1983, nr. 10, p. 55-58.
112. Papahagi, Marian, *Poezia lui Nichita Stănescu*, în „Transilvania” 5, ian. 1976, nr. 1, p. 35-37.
113. Papu, Cornelius, *Nichita Stănescu sau un crez al poeziei*, în „Astra” 17, aug. 1982, nr. 5, p. 15.
114. Papu, Eugen, *Dreptul la timp. Considerații pe marginea poeziei lui Nichita Stănescu*, în „Viața românească” 19, mai 1966, nr. 5, p.102-109.
115. Petraș, Irina, *Genosanalize: Nichita Stănescu: "Sare din mine un fel de plisc în toate părțile și deodată"*, în „Contemporanul - ideea europeană”, 14 sep. 2000, nr. 35, p. 5.
116. Petrescu, Ioana Em., *Organul numit poezie*, în „Steaua” 36, sep. 1985, nr. 9, p. 10.
117. Petrescu, Liviu, *O artă poetică*, în „Tribuna” 17, 8 nov. 1973, nr.45, p. 4-5.
118. Pleșu, Andrei, *Umbre, ecouri, zăpezi : Nichita Stănescu*, în „Secolul 20” 1985, nr. 289-291, p. 184-187.
119. Poantă, Petru, *Oase plîngînd*, în „Tribuna” 27, 31 mar. 1983, nr. 13, p. 4.
120. Pop, Ion, *Contemplație și metamorfoză*, în „Tribuna” 16, 15 iun. 1972, nr. 24, p. 14.
121. Pop, Ion, *Nichita Stănescu – joc și poezie. Poezia unei generații*, în „Tribuna”, 11 mai 1972, nr. 19, p. 14.

122. Pop, Ion, *Nichita Stănescu – spațiul viziunii sentimentelor*, în „Familia” 15, ian. 1979, nr.1, p. 5.
123. Pop, Ion, *Nichita Stănescu și facerea poemului*, în „Viața românească” 93, iul.- aug. 1998, nr. 7-8, p. 160-163.
124. Popescu, Adrian, *Pasărea și zborul*, în „Steaua” 34, dec. 1983, nr. 12, p. 13.
125. Popescu, George, *Nichita Stănescu – poetul și umbra lui*, în „Ramuri”, 15 iul. 1982, nr. 7, p. 5, 6.
126. Popovici, Doru, *Simfonia Nichita Stănescu*, în „Săptămâna”, 23 dec. 1983, nr. 51, p. 6.
127. Raicu, Lucian, *Nichita Stănescu și revelațiile frigului*, în „Luceafărul”, 16, 31 mar. 1973, nr. 13, p. 7.
128. Raicu, Lucian, *Sublima nedesăvârșire: Nichita Stănescu*, în „Contrapunct”1, 6 apr. 1990, nr. 14, p. 13.
129. Rădulescu, Carmen Ligia, *O lecție despre cerc*, în „Luceafărul”, 17 iun. 1998, nr. 23, p. 10.
130. Roșca, Carmen Maria, *Nichita Stănescu, poet “cosmic”*, în „Revista de istorie și teorie literară” 36, ian.-iun. 1988, nr. 1-2, p. 153-161; iul.-dec. 1988, nr. 3-4, p. 234-240.
131. Simion, Eugen, *Cântecele inorogului*, în „România literară” 14, 31 mar. 1983, nr. 13, p. 11.
132. Sitaru, Oana, *Structuri recurente în poezia lui Nichita Stănescu*, în „Limba română” 48, 1999, nr. 1-2, p. 137-141.
133. Sorohan, Elvira, *Cultura poetului*, în „Convorbiri literare” 137, apr. 2003, nr. 4, p. 72-74.
134. Soviany, Octavian, *Rădăcini lirice*, în „Contemporanul - ideea europeană” 4, 26 mar. 1993, nr. 12, p. 10-11.
135. Spiridon, Vasile, *Asumarea cosmicității*, în „Luceafărul” 3 apr. 2002, nr. 12, p. 12-13.
136. Spiridon, Vasile, *Aventura semnificată*, în „Ateneu” 40, apr. 2003, nr. 4, p. 16.
137. Spiridon, Vasile, *Cuvîntul însumător*, în „Convorbiri literare” 137, apr. 2003, nr. 4, p. 75-77.
138. Spiridon, Vasile, *“Învinsul de profesie” (I), (II)*, în „Convorbiri literare” 136, ian. – mar. 2003, nr. 1-3, p. 68-70, p. 79-81.
139. Spiridon, Vasile, *Mitul Nichita (II)*, în „Ateneu” 39, ian. 2002, nr. 1, p. 16.
140. Ștefănescu, Alex, *[Cronică literară]*, în „Scînteia” 48, 29 dec. 1978, nr. 11308, p. 4

Recenzia volumului: Nichita Stănescu, "Epica magna", Iași, Junimea, 1978.

141. Ștefănescu, Alex, *La o nouă lectură. Nichita Stănescu*, în „România literară” 30, 24 dec. 1997, nr. 51-52, p. 16-18.

142. Ștefănescu, Alex, *O formă de libertate*, în „Jurnalul literar” aug.-sep. 1994, nr. 25-28, p. 6.

143. Trascu, Valentin, "*Sistemul*" poetic al lui Nichita Stănescu, în „Steaua” 30, mai 1979, nr. 5, p. 18.

144. Tudora, Carmen, *Nichita Stănescu și mitul necuvintelor*, în „Argeș” 8, ian. 197, nr. 1, p. 6.

145. Tudoran, Dorin, *Ipostazele eului liric : [Nichita Stănescu]*, în „Luceafărul” 19, 7 feb. 1976, nr. 6, p. 1, 7.

146. Tomozei, Gheorghe, *Rostire – scriere*, în „Flacăra” 33, 27 apr. 1984, nr. 17, p. 20.

147. Tomuș, Mircea, *Diamant pe sticla eternității : [Nichita Stănescu]*, în „Contemporanul”, 14 dec. 1984, nr. 51, p. 7, 15.

148. Tomuș, Mircea, *(Ne)libertatea lui Nichita Stănescu*, în „Literatorul” 3, 9 apr. 1993, nr. 14, p. 6.

149. Tomuș, Mircea, *Nichita*, în „Transilvania” 12, dec. 1983, nr. 12, p. 14.

150. Tuchilă, Costin, *Organ al sferei : [Nichita Stănescu]*, în „Luceafărul” 28, 14 dec. 1985, nr. 50, p. 5.

151. Tuchilă, Costin, *Sensuri orfice : [Nichita Stănescu]*, în „26”, 17 dec. 1983, nr. 50, p. 2.

152. Tudorică, Al., *Oximoronul în poezia modernă : "Cântec" de Nichita Stănescu*, în „Limbă și literatură” 48, 2003, nr. 3-4, p. 46-50.

153. Valerian, Ioan, *Eva – mitologie poetică*, în „Orizont” 40, 10 mar. 1989, nr. 10, p. 2.

154. Valerian, Ioan, *Nichita Stănescu și filozofia celor vechi*, în „Luceafărul” 32, 16 dec. 1989, nr. 50, p. 1, 7.

155. Vlad, Ion, *Anatomia, filozofia și spiritul : Nichita Stănescu*, în „Tribuna” 23, 30 aug. 1979, nr. 35, p. 2.

156. Vlad, Ion, *În căutarea semnelor*, în „Tribuna” 27, 31 mar. 1983, nr. 13, p. 4.

157. Vlasie, Călin, *Poezie și psihie*, în „Argeș” 20, mai 1985, nr. 3, p. 6.

158. Vultur, Smaranda, *Pilotul vidului și al făpturii*, în „Orizont” 35, 4 mai 1984, nr. 18, p. 11.

159. Ungheanu, M., *Fețele poetului*, în „Luceafărul” 27, 15 dec. 1984, nr. 50, p. 2.

160. Ungherea, Olimpian, *M-am consolată cu arheologia cuvintelor : Discuție cu poetul Nichita Stănescu*, în „Pentru patrie” 34, feb. 1983, nr. 2, p. 6.